

KURIER WILEŃSKI

19-20 października 2023 r. Nr 121 (19332) Cena 0,80 euro www.kurierwilenski.

W numerze

Ranking partii: czy socjaldemokraci wykorzystają wiatr w żaglach? »5

3 proc. PKB na obronę: walka między rządem a prezydentem »12-13

Kolejna fala protestów na Litwie »16

Barwy Litwy ujęte w wierszach »22

Już ponad 5 400 gróźb bombowych. „Cel to wywołanie paniki w społeczeństwie”

Masowe groźby podłożenia bomb w szkołach i przedszkolach nadal nie ustają. Od piątku policja otrzymała ponad 5 400 doniesień o fałszywych pogroźkach. Według Renatasa Pożęły, jest to zorganizowany cyberatak, którego cel to zakłócenie pracy służb specjalnych i wywołanie paniki w społeczeństwie. »2

Polska arena polityczna po wyborach

»4

„111” — uruchomiono nową linię pomocy humanitarnej

»7

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

SEJMU I SENATU
OGÓLNOKRAJOWE

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Już ponad 5 400 gróźb bombowych. „Cel to wywołanie paniki w społeczeństwie”

Honorata Adamowicz

Minister spraw wewnętrznych Agnė Bilotaitė określiła to jako cyberatak na poziomie regionalnym. Vilmantas Vitkauskas, szef Krajowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, potwierdził, że ataki są związane z Rosją.

— Z powodu masowego cyberataku zmieniają się wytyczne policji. Nie należy spieszyć się z ewakuacją ludzi lub przerywaniem zajęć — najpierw należy skonsultować się z policją pod numerem 8 700 60 000. Doradcy będą w stanie wskazać, co dalej zrobić i jakie działania podjąć. I dopiero w przypadku znalezienia niebezpiecznego przedmiotu lub zaistnienia innych przesłanek wskazujących, że zagrożenie może być realne, należy rozpocząć ewakuację i zadzwonić pod numer alarmowy 112 — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Revita Janavičiūtė z działu komunikacji Departamentu Policji.

„Od zeszłego piątku obserwujemy dobrze zorganizowany cyberatak, którego celem jest zakłócenie pracy służb specjalnych i wywołanie paniki w społeczeństwie. W ciągu kilku dni policja otrzymała tysiące listów

mailowych z fałszywymi pogrózkami, które wciąż nie ustają. Osobom naprawdę potrzebującym pomocy trudno jest dozwonić się na telefon alarmowy i szybko uzyskać niezbędną pomoc, dlatego musimy szybko rozwiązać tę sytuację, nie zakłócając pracy służb specjalnych i codziennej pracy instytucji czy organizacji” — we wtorek powiedział dziennikarzom komisarz generalny litewskiej policji Renatas Požėla.

Jak informuje Departament Policji, w ubiegłym piątek placówki edukacyjne w całym kraju otrzymały ok. 900 fałszywych doniesień o podłożonych ładunkach wybuchowych, w poniedziałek — 1500, wtorkowej nocy — ponad 1000, zaś w nocy z wtorku na środę — ponad 2000. Łącznie od piątku otrzymano już ponad 5400 gróźb bombowych.

Funkcjonariusze podkreślają, że należy pamiętać, że jeśli po otrzymaniu takiego e-mailu z pogrózkami, po dokonaniu oględzin lokalu lub okolicy zauważymy podejrzany przedmiot, należy natychmiast zadzwonić pod numer alarmowy 112. W przypadku dużej liczby połączeń z tym numerem, możesz zostać automatycznie przekierowa-

wany na policyjny telefon informacyjny, gdzie otrzymasz dalsze zalecenia. Należy wyznaczyć jedną odpowiedzialną osobę, która musi zadzwonić i poinformować policję. Po wybraniu numeru należy czekać cierpliwie, jeśli to konieczne nawet kilka minut, aż operator odbierze.

Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu RL w nadesłanym oświadczeniu napisało, żeby instytucje edukacyjne przestrzegały zaleceń Departamentu Policji i korzystały z pomocy pracowników ochrony.

„Policja aktualizuje swoje wytyczne w związku z zaistniałą sytuacją, a samorządy i placówki oświatowe je otrzymują. Ważne jest, aby ich przestrzegać, stosować się do nich i zachować spokój. W tej chwili nie ma potrzeby zmiany procesu nauki. W obliczu ciągłych cyberataków prosimy instytucje edukacyjne o stosowanie się do zaleceń Departamentu Policji i korzystania z pomocy pracowników ochrony. Przedstawiciele władz nie widzą potrzeby, aby szkoły przechodziły na nauczanie na odległość. Nauczanie zdalne nie powinno stać się powszechne po takich doniesieniach” — wskazuje resort oświaty. ■

„Kurier Wileński” zatrudni dziennikarza

Pragniesz twórczej pracy, nowych znajomości i ciekawych wyzwań? W takim razie to oferta dla Ciebie! Redakcja „Kuriera Wileńskiego” zatrudni na etat dziennikarza.

Wymagania:

- Wyższe wykształcenie
- Dobra znajomość języków polskiego i litewskiego.
- Odpowiedzialność, kreatywność, inicjatywa

Tel. 8 675 22271

■ Stany Zjednoczone wysyłają na Bliski Wschód drugi lotniskowiec Fot. EPA-ELTA

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2023”

Już po raz 26. ogłaszamy plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego” mający na celu wytypowanie „Polaka Roku” — osoby najbardziej zasłużonej dla polskości na Wileńszczyźnie. Zachęcamy Czytelników do zgłaszania kandydatów do tego szacownego tytułu za rok 2023.

Niezmiernie cieszy nas to, że nasi Czytelnicy dostrzegają dokonania różnych osób pracujących w różnych dziedzinach i co roku typują kolejne osoby, które za swą działalność duszpasterską, oświatową, społeczną, kulturalną czy też polityczną zasługują na słowa uznania i podziękowań.

Zachęcamy naszych Czytelników do nadsyłania do redakcji (listownie

lub pocztą elektroniczną) nazwisk osób, których działalność i obywatelska postawa wobec spraw życiowo ważnych dla nas, Polaków mieszkających na Litwie, kwalifikują do zdobycia tytułu „Polak Roku 2023” wraz z uzasadnieniem zgłoszenia, zawierającym krótki opis działalności kandydata.

Zgłoszenia kandydatów w nieograniczonej liczbie mogą nadsyłać zarówno osoby fizyczne, jak też organizacje społeczne czy firmy prywatne.

Zgłoszenia prosimy nadsyłać na adres redakcji: „Kurier Wileński”, Birbynią 4A, LT-02121 Vilnius, Lietuva z dopiskiem „Polak Roku 2023” do końca października br. lub pocztą

elektroniczną: reklama@kurierwilenski.lt.

Zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani. Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu „Polak Roku”, spośród nadesłanych zgłoszeń wybierze 10 osób typowanych do tytułu. W kolejnym etapie konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata. Na naszych łamach będziemy publikować wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by ich wkład w życie społeczne i pielęgnowanie wartości narodowych był jak najszerszej znany. ■

Redakcja „Kuriera Wileńskiego”

Imieniny

19 października

Akwilina, Ferdynanda, Frydy, Gabriela, Izaaka, Jana, Jerzego, Kleopatry, Laury, Lucjusza, Pawła, Ziemowita

20 października

Apollona, Artemiusza, Aureliusza, Aurory, Budzislawa, Felicjana, Ireny, Jana Kantego, Marii, Witalisa

Cytat dnia

„Moskwa ma nadzieję na to, że uwaga naszych sojuszników zostanie odwrócona, a dla Rosji wygodny jest następny kryzys uchodźczy w Europie” — skomentował atak palestyńskiego Hamasu na Izrael szef MSZ Ukrainy Dmytro Kuleba.

Liczba dnia

100 studentów kierunków pedagogicznych tej jesieni zobowiązało się po ukończeniu studiów zatrudnić się w szkołach. Na okres studiów otrzymają specjalne stypendium od ministerstwa oświaty, nauki i sportu.

Z całego serca dziękujemy wszystkim Bliskim, Przyjaciołom i Znajomym, którzy wsparli nas słowami otuchy i modlitwą w najtrudniejszych chwilach po odejściu ukochanej Zony, Mamy, Babci i Prababci

śp. Krystyny Jadwigi Pieszko

Serdeczne „Bóg zapłać” za okazane wsparcie i towarzyszenie nam we Mszy św. i ceremonii pogrzebowej.

Pogrążona w żałobie rodzina

Polska arena polityczna po wyborach: Czy Tusk zostanie premierem?

Najwięcej głosów w wyborach parlamentarnych w Polsce zyskało Prawo i Sprawiedliwość, ale partia nie posiada większości do samodzielnego rządzenia. Opozycja zapowiedziała, że stworzy nową koalicję rządzącą składającą się z Koalicji Obywatelskiej, Trzeciej Drogi i Nowej Lewicy.

17 października, czyli dwa dni do dnia głosowania, Państwowa Komisja Wyborcza podała ostateczne wyniki wyborów parlamentarnych w Polsce.

WYNIKI WYBORÓW

PiS uzyskało 35,38 proc. głosów i 194 mandatów, odpowiednio KO — 30,70 proc. i 157, Trzecia Droga — 14,40 proc. i 65, Nowa Lewica — 8,61 proc. i 26, Konfederacja — 7,16 proc. i 18.

Wyniki wyborów sejmowych pokazują, że PiS nawet z udziałem Konfederacji nie ma większości do stworzenia koalicji rządzącej. Pozostałe trzy ugrupowania mają łącznie 248 posłów. Opozycyjni liderzy zapowiedzieli, że będą starali się powołać koalicję rządzącą, a następnie wyłonić rząd.

W Senacie opozycja również zdobyła większość mandatów. KO będzie miała 41 senatorów, PiS — 34, Trzecia Droga — 11, Nowa Lewica — 9. Natomiast 5 senatorów trafiło do wyższej izby polskiego parlamentu jako kandydaci niezależni.

Lider Koalicji Obywatelskiej Donald Tusk zaapelował we wtorek do prezydenta Andrzeja Dudy. „Zwracam się z gorącym apelem do pana prezydenta: ludzie czekają na pierwsze decyzje, które będą konsekwencją tych wyborów, także prosiłbym pana prezydenta o energiczne i szybkie decyzje; wygrały partie demokratyczne, są w stałym kontakcie i są gotowe przejąć odpowiedzialność za rządy w kraju w każdej chwili” — oświadczył polityk.

CO MÓWI KONSTITUCJA?

Zgodnie z Konstytucją RP prezydent kraju, w ciągu 30 dni od dnia

17 października Państwowa Komisja Wyborcza podała ostateczne wyniki wyborów parlamentarnych w Polsce **Fot. EPA-ELTA**

wyborów, zwołuje pierwsze posiedzenie nowego Sejmu, gdzie urzędujący premier powinien podać się do dymisji, a prezydent jest zobowiązany do jej przyjęcia. Zdymisjonowany rząd, dopóki nie zostanie powołany nowy, nadal sprawuje swoje obowiązki. Później prezydent desygnuje nowego premiera i rząd. Dotychczas prawo do wyłonienia nowego prezesa Rady Ministrów należało do partii, która miała najlepszy wynik wyborczy. Jeśli taki rząd nie uzyska wotum zaufania Sejmu, to wówczas inicjatywa jest po stronie parlamentu. W tym przypadku Sejm wybiera premiera większością bezwzględną w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Później nowy premier przedstawia Sejmowi program działania rządu oraz proponowany skład Rady Ministrów, których Sejm wybiera bezwzględną większością w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Jest to forma udzielenia rządowi wotum zaufania. Sejm na wybór premiera i rządu ma 14 dni. Gdyby w tym przypadku również nie doszło do wyłonienia nowego rządu, to inicjatywa ponownie wraca do prezydenta. Prezydent w ciągu 14 dni powołuje premiera i na jego wniosek

członków rządu oraz odbiera od nich przysięgę. Po powołaniu przez prezydenta Rada Ministrów ma 14 dni na uzyskanie w Sejmie wotum zaufania. W przypadku ponownego braku zaufania ze strony Sejmu są rozpisywane nowe wybory.

Szef Gabinetu prezydenta Paweł Szrot poinformował dziennikarzy, że Andrzej Duda rozpocznie konsultacje z środowiskami sejmowymi w celu wyłonienia nowego premiera i rządu. Zdaniem przedstawiciela ośrodka prezydenckiego na razie głowa państwa ma jeszcze czas na podjęcie decyzji, ponieważ kadencja obecnego Sejmu kończy się 14 listopada.

Poseł KO Marcin Kierwiński powiedział dla telewizji Polsat, że naturalnym kandydatem na premiera jest Donald Tusk. Później jednak rzecznik prasowy Platformy Obywatelskiej, która stanowi podstawę Koalicji Obywatelskiej, Jan Grabiec oświadczył, że na danym etapie kandydatura Tuska nie jest rozpatrywana. „Będziemy o tym najpierw rozmawiać z naszymi partnerami, uzgodnimy to wspólnie, a później to ogłosimy” — oświadczył polityk.

**Opr. Antoni Radczenko
na podst. PAP**

Ranking partii: czy socjaldemokraci wykorzystają wiatr w żaglach?

Antoni Radczenko

Politolog Andrzej Pukszo uważa, że partii Skvernelisa brakuje wizji, natomiast socjaldemokraci mogą zachować wysoką pozycję, jeśli nie spoczną na laurach.

Z badań opinii publicznej przeprowadzonych przez Spinter tyrimai na zlecenie portalu Delfi wynika, że na socjaldemokratów oddałoby teraz głos 13,5 proc. społeczeństwa. W lipcu ich poparcie było na poziomie 13,3 proc. Na drugim miejscu znaleźli się konserwatyści, na których zagłosowałoby 9,1 proc. mieszkańców. W tym przypadku widzimy spadek o 2,7 proc. w porównaniu z latem. Nieznacznie polepszył swe notowania Ruch Liberalistów — z 7,3 do 7,5 proc.

CZEGO MOŻNA POZAZDROŚCIĆ SOCJALDEMOKRATOM

Politologa z Uniwersytetu Witolda Wielkiego Andrzeja Pukszo notowania socjaldemokratów nie dziwią, ponieważ „od dawien dawna mają silne struktury regionalne. Szczególnie w małych miasteczkach, czego im wielu zazdrości”. Politolog uważa, że sukces socjaldemokratów w przyszłorocznych wyborach parlamentarnych będzie zależał od ich bezpośrednich działań. Dużym sprawdzianem dla wszystkich będą wybory prezydenckie i do Parlamentu Europejskiego.

— Czy dadzą wystarczający sygnał elektoratowi, że są gotowi przejąć władzę? Dużo będzie zależało od tego, czy wystawią własnego kandydata na prezydenta. Na przykład Viliųę Blinkėvičiūtė. Wszystko będzie zależało od tego, na ile ten wiatr w żaglach wykorzystają, a na ile będą spoczywali na laurach. Nie bez znaczenia jest także to, jak zachowa się obecny rząd i koalicja. Problemów nie brakuje. Chociażby strajk nauczycieli, który z pewnością powróci. Jeśli rządzący nie dokonają odpowiedniego resetu, a będą tylko trwali do końca kadencji, to automa-

Liderami najnowszego rankingu pozostają socjaldemokraci, dosyć duży spadek odnotował Związek Demokratów „W imię Litwy”.

tycznie wznoszą notowania opozycji — oświadcza w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Andrzej Pukszo.

Spadek odnotował Związek Chłopów i Zielonych, którego wsparcie społeczne spadło z 8,2 do 5,6 proc. W podobnej sytuacji znalazł się Związek Demokratów „W imię Litwy”, którego w lipcu popierało 8,4 proc. wyborców, a dzisiaj 5,3 proc., czyli spadek wyniósł 3,1 proc. Spadek partii byłego premiera, twierdzi nasz rozmówca, ma kilka przyczyn.

PRACA U PODSTAW

— Trudno wskazać jedną przyczynę. Wydaje mi się, że Saulius Skvernelis stworzył nową partię. Częściowo stworzył struktury. Jako tako uczestniczył w wyborach samorządowych. Teraz, wszystko na to wskazuje, praca jakoś stanęła w miejscu. Nadal dla wielu Skvernelis kojarzy się z Ramūnasem Karbauskisem, z którym tworzył pewien duet polityczny. Brakuje im ewidentnie pracy u podstaw. Nie bardzo wiadomo, w któ-

rą stronę ideologiczną się przesuną — uważa politolog.

Zdaniem eksperta, jeśli Związek Demokratów chce odrobić straty, to powinien dokonać pewnych zmian.

— Skvernelis powinien mocno postawić na rozwój ugrupowania, na dobór członków, na dobór wizjonerów partyjnych. Generalnie trzon partii tworzą politycy, którzy wyszli ze Związku Chłopów i Zielonych. Trochę udało się przeciągnąć na swoją stronę starych polityków, jak Algirdas Butkevičius lub Zigmantas Balčytis. Tego dla rozwoju partii, moim zdaniem, jest stanowczo za mało — oświadcza Pukszo, którego zdaniem Związek Demokratów musiałby rozpocząć rozmowy z innymi ugrupowaniami, jak Partia Pracy i Partia Regionów w sprawie łączenia się lub chociażby wystawienia wspólnej listy w wyborach.

Pozostałe partie znalazły się poza progiem wyborczym. Partię Wolności popiera 3,4 proc. badanych, Wolność i Sprawiedliwość — 3 proc., Partię Pracy — 2,8 proc., AWPL-ZChR — 2,1 proc. ■

„Skvernelis powinien mocno postawić na rozwój ugrupowania” — sądzi Andrzej Pukszo **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Mocniejsza złotówka a zakupy w Polsce

Złotówka po wyborach się umacnia wobec euro. Nie oznacza to jednak, że automatycznie w Polsce będzie drożej, a Litwini zrezygnują tam z zakupów. Według litewskich analityków o kursie walut decydują nie procesy polityczne, ale przede wszystkim gospodarcze. Te ostatnie dotychczas wpływały pozytywnie na konkurencyjność Polski. Złotówka w ciągu dwóch dni umocniła się o około 2 proc., do 4,45 zł za euro. Dyrektor Programu Ekonomiczno-Politycznego ISM Vincentas Vobolevičius twierdzi, że może to spowodować wzrost cen towarów w Polsce. Jednak skok wartości polskiej waluty może być też jedynie krótkotrwałą reakcją na wyniki wyborów. Ważniejsza w tym przypadku jest perspektywa długoterminowa. W jego opinii kurs złotówki do innych walut będzie bezpośrednio skorelowany z pracą polskiego rządu. Zaznacza, że w tym przypadku liczyć się będzie stabilność i skuteczność polityków. Specjalista nie wyklucza jednak dalszego umocnienia polskiej waluty w nadchodzącej przyszłości i zwraca uwagę, że w takim przypadku zmniejszy się jednocześnie atrakcyjność Polski dla litewskich konsumentów.

BNS
Fot. Pixabay.com

Badanie: Litwa świetnie się nadaje do pracy zdalnej, ale wyzwania też są

Litwa zajmuje ósme miejsce na świecie wśród najlepszych krajów pod względem warunków pracy zdalnej. Pomimo dobrych wyników w określonych kategoriach jest kilka wyzwań.

W ubiegłym roku w tym rankingu Litwa zajęła piąte miejsce. NordLayer, litewska firma oferująca rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa cybernetycznego, informuje, że Litwa w światowym rankingu pod względem warunków pracy zdalnej uzyskała 0,808 punktów, podczas gdy maksymalnie można uzyskać 1 punkt.

Prezes NordLayer Donatas Tamelis twierdzi, że praca zdalna jest niezwykle ważna dla firm, które szukają potencjalnych pracowników na całym świecie, bez względu na granice geograficzne.

„Chociaż niektóre największe przedsiębiorstwa przeniosły ostatnio swoich pracowników z powrotem do biur lub wprowadziły hybrydowy model pracy, to jednak praca zdalna jest nadal nieunikniona. To nie tylko tendencja, ale też bodziec, który pozwala pracownikom być bardziej produktywnymi. Jest to też możliwość zachowania równowagi między pracą a życiem osobistym. Dzięki zastosowaniu pracy zdalnej nasi pracownicy mogą w pełni wykorzystać swój potencjał, niezależnie od granic geograficznych” — podkreślił w komunikacie Donatas Tamelis.

Pierwsze miejsce pod względem warunków do pracy zdalnej zajęła Dania (0,847), drugie — Holandia (0,843), trzecie — Niemcy (0,842), siódme — Estonia (0,818), Łotwa zajęła 31. miejsce (0,766), Polska znalazła się na 18. miejscu, o 5 miejsc niżej niż w ub. roku.

Pomimo dobrych wyników Litwy w określonych kategoriach jest kilka wyzwań. „Szczególnie dobrze Litwa realizuje czynności prawne (1. miejsce), sprawnie reaguje na pojawiające się cyberzagrożenia (2) i wykazuje doskonałe cyberbezpieczeństwo (3). Poza tym Litwa jest silna pod względem infrastruktury (4), atrakcyjna turystycznie (10), a Internet jest szybki i dostępny w wielu lokalizacjach (20)” — informuje NordLayer.

gorzej Litwa wypadła w ocenie niskich kosztów życia — 62. miejsce, a Estonia i Łotwa — odpowiednio 66. i 71. Litwa wypadła także słabiej pod względem wskaźników ochrony zdrowia (58. miejsce) i wskaźników ekonomicznych (43. miejsce).

Przeprowadzony po raz pierwszy w 2022 r. ranking klasyfikuje kraje pod względem czterech różnych kategorii: bezpieczeństwa cybernetycznego, bezpieczeństwa ekonomicznego, infrastruktury cyfrowej i fizycznej oraz bezpieczeństwa społecznego. W tym roku zbadano 108 krajów.

Opr. J.G.

Litwa jest silna pod względem infrastruktury, atrakcyjna turystycznie, a Internet tu jest szybki i dostępny w wielu lokalizacjach Fot. Marian Paluszkiewicz

Nowy telefon do zapamiętania: 111 – infolinia pomocy humanitarnej

Justyna Giedrojc

Ponad pół roku trwały przygotowania do uruchomienia nowej infolinii. Specjaliści opracowywali szczegóły procesu udzielania fachowej pomocy humanitarnej. Operatorzy rozmawiają w języku litewskim, angielskim, rosyjskim. Działania linii obejmują też pierwszą pomoc psychologiczną a nawet finansową.

„Infolinia powstała przede wszystkim z myślą o ludziach, którzy nieoczekiwanie zetknęli się z trudnościami, o rodzinach wielodzietnych, osobach starszych czy niepełnosprawnych” — podkreśla Kristina Meide, sekretarz generalna Litewskiego Czerwonego Krzyża.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

— Może zadzwonić każdy, kto nieoczekiwanie znalazł się w trudnej sytuacji i potrzebuje pilnej pomocy — np. ciepłej odzieży czy środków higienicznych. Dotyczy to m.in. ludzi, którzy ucierpieli w wyniku pożaru czy innego nieszczęścia i zostali praktycznie z niczym. W razie niezbędnej potrzeby udzielimy też zakwaterowania jak też pomocy psychologicznej. Zależy nam, żeby ludzie nie czuli się bezradni i samotni wobec doznanego ciosu, straty lub zagrożenia i w razie potrzeby mogli do nas zadzwonić. W miarę możliwości będziemy udzielać pomocy koniecznej do poprawy jakości życia — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Luka Lesauskaitė, kierowniczka ds. komunikacji Litewskiego Czerwonego Krzyża.

POMOC TYMCZASOWA

Zaznacza jednak, że oferowana pomoc nie będzie długotrwała.

Na Litwie uruchomiono nową infolinię pomocy humanitarnej. Dzwoniąc na numer telefonu 111 ludzie mogą skontaktować się ze specjalistami Litewskiego Czerwonego Krzyża przez 24 godziny na dobę i otrzymać wsparcie.

— Nie obiecujemy nieustannego wsparcia. Nie jesteśmy w stanie udzielać systematycznej pomocy tym samym ludziom. Ale jeżeli człowiek nie ma za co kupić butów, zabrakło mu jedzenia na tydzień przed wypłatą czy nie ma pieniędzy na wyprawkę szkolną dla dziecka, z pewnością pomożemy — podkreśla pracowniczka LCK.

Litewski Czerwony Krzyż jest instytucją społecznie aktywną, posiada też wielu darczyńców. Są to spółki, firmy i osoby prywatne.

— Jeżeli ktoś nie potrzebuje już np. łóżka, nasi wolontariusze pojedą po nie i przekażą ludziom, którym jest akurat bardzo potrzebne. Darczyńcy wspierają nas stale, ofiarowane dary przekazujemy wszystkim będącym w potrzebie — zaznacza Luka Lesauskaitė

PIERWSZE PROŚBY O POMOC

Pierwsze prośby wpłynęły na infolinię we wtorek, od razu po jej uruchomieniu. Zadzwoniła samotna matka, która znalazła się w trudnej sytuacji finansowej, prosiła o zimowe buty i okulary. Innym dzwoniącym potrzebne było łóżko, ktoś prosił o zawiezenie do lekarza, komuś potrzebna była pomoc psychologiczna. Niezbędne rzeczy można będzie odebrać w wyznaczonych punktach pomocy humanitarnej. Jeżeli człowiek nie będzie miał takiej możliwości, zostaną mu one dostarczone przez wolontariuszy Litewskiego Czerwonego Krzyża. Wsparcie, uwzględniając konkretną sytuację, będzie udzielane możliwie najszybciej. Pomoc będzie organizowana przez wolontariuszy i koordynowana przez 14 oddziałów terytorialnych organizacji. ■

Według Kristiny Meide linia 111 jest przeznaczona dla osób, które zetknęły się z nieoczekiwanymi problemami, dla niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych. Fot. Dainius Labutis, ELTA

Zbliża się referendum w sprawie obywatelstwa — co warto wiedzieć?

Rok 2024 będzie dla Litwy rokiem ważnych wyborów — nie tylko wyborów prezydenta Republiki Litewskiej, Parlamentu Europejskiego i Sejmu Republiki Litewskiej, ale także referendum w sprawie zmiany art. 12 Konstytucji Republiki Litewskiej, który określa zasady zachowania obywatelstwa.

Odbędzie się ono w połączeniu z wyborami prezydenckimi 12 maja i określi, czy obywatele Litwy nabywający obywatelstwo innego kraju zaprzyjaźnionego z Litwą będą mogli zachować swój litewski paszport. Dlaczego ta kwestia jest ważna dla Litwy?

KAŻDEGO ROKU LITWA TRACI OKOŁO 1000 OBYWATELI

Dalia Henke, przewodnicząca Światowej Wspólnoty Litewskiej, mówi, że referendum będzie próbą rozwiązania długotrwałego problemu, w którym Litwini, którzy uzyskali obywatelstwo innego kraju po 11 marca 1990 r., tracą status obywateli litewskich. Jest to obecnie przewidziane w art. 12 Konstytucji Republiki Litewskiej, który zasadniczo zawiera zakaz zachowania obywatelstwa litewskiego przez obywateli Litwy w pewnych okolicznościach życiowych po przyjęciu obywatelstwa innego kraju. Według ekspertów prawa konstytucyjnego, przepis ten może zostać zmieniony jedynie w drodze referendum.

„W rezultacie co roku ponad 1000 osób traci litewskie obywatelstwo. Podczas referendum w 2019 r. zdecydowana większość aktywnych obywateli Litwy stwierdziła, że taka sytuacja jest dla nich nie do przyjęcia i że niewłaściwe jest pozbawianie naszych rodaków obywatelstwa litewskiego tylko dlatego, że w pewnych okolicznościach przyjęli obywatelstwo innego kraju. Niestety, prawie milion głosów za zmianą artykułu Konstytucji nie wystarczyło, ponieważ wymagania dotyczące akceptacji pytania postawionego w referendum są niezwykle wysokie. Szykuje się druga próba, która, mam nadzieję, zakończy się sukcesem” — mówi Henke.

■ Dalia Henke Fot. Olga Posaškova

WIĘCEJ OBYWATELI — WIĘCEJ MOŻLIWOŚCI DLA LITWY

Według Henke, kwestia zachowania obywatelstwa jest ważna nie tylko dla litewskiej diaspory, której bezpośrednio dotyczy zakaz posiadania obywatelstwa Litwy i innego kraju w tym samym czasie, ale także dla narodu litewskiego jako całości i dla jego przyszłości, ponieważ obecne trendy demograficzne prowadzą do stale malejącej liczby obywateli Litwy, którzy nabywają obywatelstwo przez urodzenie.

„Pozostajemy jednym z niewielu krajów europejskich, w których obywatelstwo traci się po prostu poprzez nabycie obywatelstwa innego kraju. Osłabiamy nasz kraj, ponieważ im więcej mamy litewskich obywateli, im bardziej są oni rozproszeni i słyszalni, tym silniejsi i bezpieczniejsi będziemy i tym więcej możliwości otworzy się przed Litwą. Na przykład Litwini z obywatelstwem amerykańskim i litewskim mają o wiele więcej moż-

liwości wpływania na procesy polityczne, które są ważne dla naszego kraju za Atlantykiem, niż Litwini posiadający tylko litewski paszport. Jest to więc również kwestia wpływów politycznych naszego kraju. Obecne podejście do obywatelstwa powoduje, że tracimy możliwości w tym obszarze” — uważa Henke.

JKIE SĄ NAJCZĘSTSZE PYTANIA WS. ZACHOWANIA OBYWATELSTWA?

Jednak kwestia zachowania obywatelstwa budzi również pewne wątpliwości i obawy w niektórych częściach społeczeństwa. Obywatelstwo pociąga za sobą pewne zobowiązania wobec kraju, więc pojawia się pytanie, któremu krajowi osoba posiadająca dwa lub więcej obywatelstw dałaby pierwszeństwo w przypadku potencjalnych sporów lub konfliktu interesów między stronami i w którym kraju odbywałaby służbę wojskową, gdyby taki obowiązek powstał?

8.>>

Gdyby strony nie zgadzały się w pewnych kwestiach, a osoba, która uzyskała inne obywatelstwo, posiadając jednocześnie obywatelstwo litewskie, mogłaby uczestniczyć w życiu politycznym obu krajów — które stanowisko by poparła?

Sceptycy zachowania obywatelstwa odwołują się również do ogólnego znaczenia instytucji obywatelstwa. Jeden z poglądów na obywatelstwo może opierać się na rzeczywistym i namacalnym uczestnictwie danej osoby w życiu społecznym, gospodarczym, politycznym i kulturalnym państwa. Zgodnie z tym poglądem same litewskie korzenie nie gwarantują automatycznie litewskiego obywatelstwa — jeśli obywatel Litwy zdecyduje się mieszkać, pracować i na różne inne sposoby związać się z innym krajem, związać się z danym krajem poprzez nabycie obywatelstwa tego kraju i jeśli po prostu odczuwa nostalgię lub miłość do swojej ojczyzny, niezależnie od tego, jak silna, nie jest to wystarczająca podstawa do zachowania litewskiego obywatelstwa.

KWESTIA TA ZOSTANIE ROZSTRZYGNIĘTA W REFERENDUM

Referendum, które odbędzie się 12 maja przyszłego roku, w połączeniu z wyborami prezydenckimi, zaproponuje zmiany w art. 12 konstytucji, który obecnie — z wyjątkiem szczególnych przypadków przewidzianych przez prawo — zabrania obywatelowi Litwy posiadania również obywatelstwa innego kraju. Zostałby on zastąpiony nowym brzmieniem: „Obywatelstwo Republiki Litewskiej nabywa się przez urodzenie oraz na innych podstawach i zgodnie z procedurą określoną w prawie konstytucyjnym. Prawo konstytucyjne określa również podstawy i procedurę utraty obywatelstwa Republiki Litewskiej”.

Jeśli konstytucja zostanie zatwierdzona przez obywateli Litwy, zostanie z niej usunięte stwierdzenie „z wyjątkiem indywidualnych przypadków przewidzianych przez prawo, nikt nie może być jednocześnie obywatelem Republiki Litewskiej i innego państwa”. Taka poprawka do ustawy zasadniczej kraju pozwoliłaby na zachowanie

obywatelstwa litewskiego przez urodzenie w przypadku nabycia obywatelstwa innego kraju. Decyzja o zmianie przepisu konstytucji zostanie uznana za podjętą, jeśli ponad połowa obywateli Litwy, którzy mają prawo głosu i są zarejestrowani na liście wyborców — tj. około 1,2 miliona osób — ją zatwierdzi.

Jeśli obywatele zagłosują za zmianą konstytucji, procedura zachowania obywatelstwa będzie regulowana ustawą konstytucyjną o obywatelstwie Republiki Litewskiej. Projekt ustawy zarejestrowany w Sejmie przewiduje, że Litwini nabywający obywatelstwo krajów spełniających kryteria integracji europejskiej i transatlantyckiej będą mogli zachować obywatelstwo litewskie. Kryteria takie spełniają kraje należące do Unii Europejskiej (UE) i państwa należące do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), a także członkowie Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO) i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Istnieją również kraje, które nie spełniają tych kryteriów.

Zam. 2729

WALENTYNOWICZ

Anna szuka rajů

SALA TEATRALNA

5 LISTOPADA / NIEDZIELA / GODZ. 18.00

DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE
UL. NAUGARDUKO 76

WSTĘP Z ZAPROSZENIAMI (do odbioru w DKP, pokój 203)

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

W tym roku znicze zdrożały, jednak mieszkańcy kupują ich więcej

Wielkimi krokami zbliża się 1 listopada, co oznacza, że coraz więcej osób zaopatruje się już teraz w znicze na groby bliskich. W tym roku zdrożały one o 20 proc.

Honorata Adamowicz

Spowodowane jest to głównie wzrostem cen szkła o ok. 40 proc., na co wpływ miała też wojna Rosji z Ukrainą. Oczywiście wzrost cen innych źródeł energii również się do tego przyczynił.

KUPUJĄ PONAD 5 ZNICZY

— Tylko w październiku w największej sieci supermarketów Maxima kupiono więcej zniczy niż wynosi liczba mieszkańców Litwy. Nasi klienci najchętniej kupują znicze tydzień przed Dniem Zadusznym, ale w tym roku zaczęto je kupować dużo wcześniej. W porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku nasi klienci kupili 2,5 razy więcej zniczy. Ponad połowa wszystkich zniczy sprzedawanych w ciągu miesiąca poprzedzającego Dzień Zaduszy jest kupowana w ciągu roku, więc są one zamawiane i produkowane na listopad jeszcze od wiosny. Ponad 65 proc. klientów kupuje 5 lub więcej zniczy i innych artykułów cmentarnych — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė, dyrektorka działu komunikacji i spraw korporacyjnych tej sieci handlowej Maxima.

Ale, jak twierdzi, większość ludzi nawet nie zauważy zmian cen, ponieważ cena zniczy i innych towarów cmentarnych wzrośnie o kilka centów lub pozostanie taka sama jak w zeszłym roku, jeśli skorzysta się z oferowanych promocji.

KOSZT PRODUKCJI ZNICZY WZRÓSŁ O JEDNĄ PIĄTĄ

— W tym roku koszt produkcji zniczy wzrósł o jedną piątą w porównaniu z jesienią ubiegłego

Przed Dniem Wszystkich Świętych i Zaduszkami coraz więcej osób zaopatruje się już teraz w znicze na groby bliskich **Fot. Marian Paluszkiwicz**

roku. Staramy się jednak zmniejszyć obciążenie naszych klientów wzrostem cen, zwłaszcza przy tak ważnej dla mieszkańców Litwy okazji, której nie można sobie wyobrazić bez rytuału zapalania zniczy na grobach bliskich. Zadbaliśmy o to, by do Dnia Zadusznego uczestnicy programu lojalnościowego „Ačiū” mogli kupić najpopularniejszy znicz w szklanym słoiku za 0,60 euro, a wkład do znicza będzie kosztował 0,44 euro — tyle samo, co w ubiegłym roku — mówi Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė

Lina Skersytė, rzeczniczka prasowa Lidl Lietuva, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” także podkreśla, że w tym roku znicze będą droższe, ale można zaoszczędzić korzystając z promocji.

— Jak co roku oferujemy ogromny wybór zniczy i wkładów do nich, a obecnie oferujemy rabaty do 50 proc. Zauważamy, że

ludzie już teraz się przygotowują i są dość aktywni w zakupie różnych zniczy. Kupujący są również coraz bardziej zainteresowani zapalniczkami i zapalnikami, które są potrzebne do ich zapalania. W tym roku udało nam się utrzymać ceny zniczy na podobnym poziomie jak w ubiegłym roku, a nawet czasami je obniżyć — mówi Lina Skersytė.

W Lidlu znicz, który pali się 48 godzin, jest obecnie w obniżonej cenie 1,65 euro, a 24-godzinny znicz kosztuje 0,85 euro. Mniejszy wkład do znicza grobowego o czasie palenia wynoszącym około 60 godzin kosztuje 0,69 euro, podczas gdy znicz, który pali się dwa razy dłużej, kosztuje 1,39 euro. Można również nabyć świecę grobową LED, która pali się około 180 dni. Znicz ten jest obecnie przeceniony o ponad 50 proc i kosztuje 1,65 euro. ■

Kościół pełni ważną funkcję w zwalczaniu handlu ludźmi

Honorata Adamowicz

18 października obchodzony był Europejski Dzień Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu. W ciągu pięciu lat około 150 osób zostało uznanych za ofiary handlu ludźmi na Litwie, ale rzeczywista liczba może być znacznie wyższa.

W zwalczaniu handlu ludźmi ważną rolę pełni również międzynarodowa Grupa św. Marty, która wspiera Kościół i organy ścigania w przeciwdziałaniu handlu ludźmi na całym świecie.

GRUPA ŚW. MARTY NA LITWIE

— Papież Franciszek podkreślił, że handel ludźmi to wielka zbrodnia przeciwko ludzkości. Wezwał też Kościół do zdecydowanej walki z wszelkimi formami handlu ludźmi i niewolnictwem. Grupa św. Marty powstała w 2014 r. jako owoc współpracy przedstawicieli Kościoła i policji metropolitalnej w Londynie. Zrzesza przedstawicieli episkopatów, policji i zakonów wspierających ofiary handlu ludźmi na całym świecie. W Domu św. Marty, który jest rezydencją papieża, biskupi, eksperci organizacji pozarządowych i przedstawiciele międzynarodowych organów bezpieczeństwa i policji z ponad 30 krajów spotykają się regularnie i rozmawiają na temat walki z handlem ludźmi — opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vaida Matusevičiūtė, koordynatorka Inicjatywy św. Marty w Caritas.

Na Litwie memorandum „Koalicja przeciwko handlowi ludźmi i współczesnemu niewolnictwu” zostało podpisane 16 czerwca 2015 r. Dokument podpisali arcybiskup Gintaras Grušas, przewodniczący Konferencji Episkopatu Litwy oraz Linas Parnavas, komisarz generalny litewskiej policji. W listopadzie 2017 r. na Litwie odbyło się uroczyste rozpoczęcie działalności Grupy św. Marty.

NAJWAŻNIEJSZE CELE GRUPY

— Najważniejszymi celami grupy jest rozwijanie bliskich więzi między organami ścigania, Kościołem i społecznościami. Inspirowanie polityków i ustawodawców do stawiania ofiar na pierwszym miejscu podczas opracowywania przepisów dotyczących zwalczania handlu ludźmi. Zapewnienie ofiarom przestępstw dostępu do pomocy prawnej i duszpasterskiej. Dzielenie się doświadczeniami, najlepszymi praktykami i kompetencjami w zakresie zapobiegania handlowi ludźmi, opieki duszpasterskiej nad ofiarami, poprawy ich integracji ze społeczeństwem oraz ścigania przestępców. Podnoszenie świadomości na temat charakteru i zakresu współczesnego niewolnictwa — wymienia cele grupy Vida Matusevičiūtė.

Rozmówczyni dodaje, form niewolnictwa i handlu ludźmi jest wiele. Na przykład: prostytucja lub inne wykorzystywanie seksualne, praca lub usługi przymusowe, niewolnictwo lub działania podobne do niewolnictwa, żebractwo, pornografia dziecięca, fikcyjne małżeństwa z nadużyciem, wykorzystywanie dzieci i dorosłych do kradzieży, usuwanie organów.

OFICJALNE STATYSTYKI: 150 OFIAR W CIĄGU 5 LAT

W ciągu pięciu lat około 150 osób zostało uznanych za ofiary handlu ludźmi na Litwie, ale rzeczywista liczba może być znacznie wyższa, mówiła minister spraw wewnętrznych Agnė Bilotaitė na konferencji zorganizowanej przez ministerstwo spraw wewnętrznych na temat „Pułapka współczesnego niewolnictwa: prawdziwe świadectwa i doświadczenie instytucjonalne w zmianie sytuacji”.

„Jeśli chodzi o liczbę osób, które zostały uznane za ofiary, jest ich 148. Jeśli spojrzymy na Unię Europejską, to około 7 000 osób rocznie jest uznawanych za ofiary” — mówiła minister.

Według minister, handel ludźmi jest dochodowym zajęciem przestępczym, co może sprawiać, że zaangażowanie się w ten proceder może wydawać się „całkiem atrakcyjne”. Zwłaszcza w dzisiejszych czasach, gdy Internet jest wykorzystywany jako narzędzie. Prawie, dwie trzecie ofiar przestępstw to kobiety, a dominujący przedział wiekowy to 21–30 lat. Co piąta ofiara to osoba niepełnoletnia. ■

■ Form niewolnictwa i handlu ludźmi istnieje wiele... Fot. Freepik.com

3 proc. PKB na obronę: walka między rządem a prezydentem

Obecnie rząd przewiduje wydać na obronę 2,71 proc. PKB. Doradca prezydenta Kęstutis Budrys sądzi, że państwo musi mieć możliwość zaciągnięcia kredytów, aby wydatki na obronę stanowiły 3 proc.

Antoni Radczenko

Rząd przedstawił Sejmowi plan rozwoju i wzmocnienia systemu obrony. Projekt został skrytykowany przez ośrodek prezydencki za jego połowiczność. Saulius Skvernelis uważa, że krytyka prezydenta jest powiązana z przyszłorocznymi wyborami.

Rząd zatwierdził program wzmocnienia i rozwoju systemu obrony narodowej, który ma zostać przedstawiony do aprobaty dla Sejmu. Program zawiera trzy podstawowe kierunki rozwoju. „Pierwszy kierunek jest powiązany z modernizacją naszego wojska. Drugi dotyczy włączenia społeczeństwa do systemu obrony, aby społeczeństwo było

do tego gotowe. Trzeci dotyczy tego, jak wzmocnimy naszą sprawność cybernetyczną” — oświadczył na posiedzeniu rządowym wiceminister ochrony kraju Žilvinas Tomkus.

BRAK WYPOSAŻENIA I WADY INFRASTRUKTURY

Podstawowym celem przygotowanej koncepcji jest wzmocnienie potencjału bojowego i odstraszającego litewskich sił zbrojnych, wzmocnienie bezpieczeństwa cybernetycznego oraz polepszenie relacji z instytucjami państwowymi, które w czasie wojny mają być podporządkowane strukturom wojskowym. W dokumencie pisze

się, że pomimo przeznaczenia dużych środków finansowych na modernizację wojska, to nadal część jednostek wojskowych nie jest wyposażona w odpowiednią broń oraz wyposażenie wojskowe. Poza tym infrastruktura wojskowa nadal nie jest dostosowana do wzrastających potrzeb wojska litewskiego oraz sił NATO, które stacjonują w naszym kraju.

W koncepcji mówi się, że Litwa ma powołać dywizję, która byłaby włączona w regionalne plany obrony NATO. Dlatego jednym z filarów wzmocnienia i modernizacji armii ma być zakup czołgów oraz inwestycje w system ochrony powietrznej.

13.>>

■ Rząd przygotował plan modernizacji wojska w latach 2023–2030

12.>>

Plan przygotowany przez ministerstwo ochrony kraju przewiduje m.in. do roku 2033 nabyć odpowiednią liczbę bojowych wozów piechoty, a do 2025 – transporterów opancerzonych.

Do roku 2034 mają zostać kupione systemy przeciwpancerne średniego i dalekiego zasięgu. Poza tym mają pojawić się też nowe systemy obrony przeciwlotniczej średniego i dalekiego zasięgu.

WYPOSAŻONA DYWIZJA LUB DWIE BRYGADY

Projekt został skrytykowany przez ośrodek prezydencki. Doradca prezydenta Kęstutis Budrys oświadczył w rozmowie z Žiniū radijas, że program przygotowany przez resort obrony mija się z ustaleniami, jakie były podjęte podczas posiedzenia Rady Obrony Państwa.

„Mówiliśmy o roku 2030, jako pewnego rodzaju kresce, że do tego momentu siły zbrojne muszą być odpowiednio przygotowane (...), czyli muszą być gotowe do walki, mieć odpowiednie rezerwy, aby wytrzymać określoną liczbę dni w przypadku ataku. Była mowa, że to na pewno zrealizujemy” – oświadczył przedstawiciel ośrodka prezydenckiego.

Zdaniem doradcy albo trzeba zwiększyć wydatki na obronę, albo koncepcja ma być przeanalizowana na nowo. „Musimy dążyć do tego, aby w 2030 r. mieć wyposażoną, być może nie całą dywizję, ale chociażby dwie brygady, które będą w pełni wyposażone i mające odpowiednie rezerwy” – oświadczył Budrys.

Dodał, że teraz „nie jest odpowiedni okres”, żeby można było modernizację wojska wydłużyć w czasie.

Obecnie rząd przewiduje wydać na obronę 2,71 proc. PKB. Doradca prezydenta sądzi, że państwo musi mieć możliwość zaciągnięcia kredytów, aby wydatki na obronę stanowiły 3 proc. PKB. Budrys oświadczył, że ma nadzieję, iż sejmowy Komitet Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony odrzuci projekt zatwierdzony przez rząd.

„Wszelkie pomysły, które pozwolą nam wzmocnić obronę są godne pochwały” – mówi Laurynas Kasčiūnas

NA CO PÓJDZIE POŻYCZKA?

Członkowie sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony mają podzielone zdania odnośnie propozycji ośrodka prezydenckiego w kwestii zadłużania na potrzeby wojska do 3 proc. PKB. Przewodniczący Komitetu Laurynas Kasčiūnas uważa, że inicjatywa prezydenta jest warta do zastanowienia.

„Wszelkie pomysły, które pozwolą nam wzmocnić obronę są godne pochwały i warte przeanalizowania” – oświadczył w rozmowie z agencją informacyjną ELTA polityk. Poseł pozytywnie ocenia

Podstawowym celem przygotowanej koncepcji jest wzmocnienie potencjału bojowego i odstraszającego litewskich sił zbrojnych, wzmocnienie bezpieczeństwa cybernetycznego oraz polepszenie relacji z instytucjami państwowymi, które w czasie wojny mają być podporządkowane strukturom wojskowym.

wydatki na obronę w przyszłorocznym budżecie, tym niemniej zaznaczył, że być może realizacja pewnych planów będzie wymagała większych nakładów finansowych. Między innymi dotyczy to planów powołania dywizji oraz przygotowania odpowiedniej infrastruktury do przyjęcia żołnierzy niemieckich.

Odmienne zdanie ma inny członek Komitetu Raimundas Lopata. Jego zdaniem trudno ocenić pomysł prezydenta, ponieważ nie wiadomo, na co mają być przeznaczone zapożyczone środki finansowe. „Dopóki nie wiadomo, na co mają pójść te środki – uzbrojenie, infrastruktura, czy jeszcze na coś – to nie będę mógł odpowiedzieć tak lub nie. Po prostu nie wiadomo, co się za tym kryje” – powiedział Lopata.

Poseł uważa, że w pierwszej kolejności trzeba ustalić priorytety, a później zezwolić na dodatkowe środki, które zostaną zebrane w drodze pożyczki.

INICJATYWA PRZEDWYBORCZA?

W podobnym tonie wypowiedział się były premier Saulius Skvernelis. „Musimy mówić o konkretnych potrzebach. Z konkretnymi pracami i terminami. Jeśli na następny rok jest zaplanowane, że będą wykonane prace dotyczące infrastruktury lub nabycia uzbrojenia, to wówczas możemy to rozpatrzyć. Jednak rozpatrując pomysł, musimy mieć na uwadze, że koszty pożyczki i jej obsługi będą olbrzymie” – oświadczył polityk.

Przewodniczący Związku Demokratów „W imię Litwy” podkreślił, że powinna być opracowana nie tylko wizja, ale też konkretny plan jej realizacji.

Skvernelis nie wykluczył, że inicjatywa ośrodka prezydenckiego jest związana z przyszłorocznymi wyborami prezydenckimi. „Nie chcę, aby przed wyborami ktoś po prostu mógł powiedzieć, że przeznaczamy 3 proc. na obronę” – powiedział były premier.

Opr. Antoni Radczenko
Fot. Marian Paluszkiwicz

Dariusz Lewicki o pracach SKOnSR i nowych wyzwaniach

O podsumowaniu prac SKOnSR za ten rok, upamiętnieniu jego współzałożycielki, współpracy z władzami i jesiennym sprzątaniu zabytkowych nekropolii opowiada nam Dariusz Lewicki, członek Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą (SKOnSR).

Ilona Lewandowska: Jesień to czas podsumowań prac SKOnSR. Co udało się zrobić w tym roku, a jakie prace są jeszcze kontynuowane?

Dariusz Lewicki: W tym roku wspólnymi siłami z mieszkańcami Wilna, rejonu wileńskiego i miłośnikami najstarszej nekropolii Litwy udało się odkrzaczyć większą część terenu na Nowej Rossie. Do komitetu dołączyły się cztery nowe polskojęzyczne przewodniczki, które rozpowszechniają wśród turystów cegiełki na rzecz ratowania zabytku kultury na Rossie. W chwili obecnej jest czternaście przewodniczek płci pięknej współpracujących z naszą organizacją społeczną. Warto też zaznaczyć, że udało się osiągnąć sukces w sprawie tablic informacyjnych na Rossie — samorząd stołeczny przychylnie zaakceptował propozycję komitetu, by na tablicach pojawił się napis w trzech językach: litewskim (państwowym), angielskim i, co bardzo cieszy, polskim. Mniej ciekawie wygląda sytuacja z digitalizacją zabytkowej nekropolii. Chociaż w tym roku udało mi się wskazać podstawowe błędy i brak dokładności w zamieszczonej informacji w internetowym rejestrze wileńskich cmentarzy i grobów, lecz problem nie został rozwiązany. Podejmę wszelkie starania w następnym roku, by zenujące niedociągnięcia zostały naprawione. Warto też zwrócić uwagę, że w roku bieżącym komitetowi udało się odnowić 13 pomników nagrobnych: ze środków zgromadzonych przez komitet — osiem, po jednym pomniku z funduszy Instytutu Pamięci Narodowej, Ambasady RP na Litwie oraz mieszkańców gminy Kadzidło z Polski. Dwa pomniki odrestaurowano przy współpracy z Fundacją „Pomoc

■ Dariusz Lewicki Fot. M. P.

Polakom na Wschodzie” im. Jana Olshewskiego z funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Czternasty żeliwny pomnik Henryka Petrykowskiego na Starej Rossie jest w trakcie odnawiania przez wymienioną fundację.

Na co zabrakło środków?

Od kilku lat SKOnSR planuje wydać papierową mapkę turystyczną cmentarza na Rossie. Składaliśmy wnioski do różnych fundacji i stowarzyszeń w Polsce, dotychczas jednak finansowania nie otrzymaliśmy. Co prawda nie żegnamy się z tym pomysłem i nadal szukamy sposobów wsparcia finansowego.

Społeczny Komitet Opieki nad Starą Rossą odsłonił w niedzielę tablicę upamiętniającą jedną z założycielek tej organizacji Halinę Jotkiało. Kto zainicjował to upamiętnienie?

Inicjatorką upamiętnienia Haliny Jotkiało jest prezes honorowa Alicja Klimaszewska, która też w latach poprzednich zainicjowała postawienie tablic pamiątkowych na grobach współzałożycieli SKOnSR: Olgierda Korzenieckiego (zm. 1998 r.) i Jerzego Surwiły (zm. 2009 r.).

15.>>

■ Grobowiec lotnika Stanisława Pczyckiego (1918-1941) na Nowej Rossie

14.>>

Tablica pamiątkowa była uzgodniona z córką społeczniczki Justyną Giedroją, a wykonana przez spółkę Żybartuva pod kierownictwem członka naszej organizacji Andrzeja Orłowskiego.

Jak SKOnSR wspomina Halinę Jotkiało? Jakie było jej znaczenie dla organizacji?

Niestety, nie zdążyłem nawiązać bliższych kontaktów z Haliną Jotkiało. Najlepiej ją znała ówczesna prezes SKOnSR Alicja Klimaszewska, która zawsze podkreślała, że była ciekawa życia, niosącego nie tylko te najlepsze odcienie, ale też smutne i bolesne. Nigdy nie umiała i nie potrafiła być obojętna wobec przejawów wandalizmu na starych wileńskich cmentarzach, szczególnie wileńskiej Rossie. Wszak to ona, jako współzałożycielka SKOnSR, potrafiła uratować tę wileńską nekropolię, po której miała przejść magistrala. Ileż to listów, skarg, petycji napisała do urzędów, by wreszcie tę drastyczną decyzję odwołano. Co więcej, ponad 20 lat kwestowała na rzecz najstarszej wileńskiej nekropolii na warszawskich Powązkach.

Niestety, wielki nakład prac ze strony SKOnSR i darczyńców bywa regularnie niweczony przez przyrodę. Jak wygląda obecnie współpraca z wileńskim samorządem? Czy odnowione pomniki będą bezpieczne?

W sektorze 7 na Starej Rossie kilkadziesiąt nagrobków zostało zasłoniętych płachtą, rozpoczęły się prace restauracyjne prowadzone przez firmę „Ekstra statyba”. Prawdopodobnie będą one kontynuowane w następnym roku. Tyle mam wiedzy w tej sprawie. Co dotyczy bezpieczeństwa pomników — w ostatnich latach nasilające się wichury dały do zrozumienia, że nie jesteśmy w stanie przewidzieć, gdzie i kiedy upadnie drzewo lub sęk i zniszczy kolejny nagrobek na zabytkowych nekropoliach. Po prostu samorządowcy powinni jeszcze więcej uwagi zwracać na drzewostan, obcinać gałęzie, pielęgnować je. Ale chyba są to tylko utopijne pragnienia polskich społeczników...

Samorząd docenił jednak wysiłki SKOnSR poprzez uhonorowanie komitetu dyplomem pamiątkowym „Za zasługi dla Samorządu Miasta Wilna”. Jak działalność SKOn-

SR jest postrzegana w litewskim środowisku?

Nie zgadzam się ze stwierdzeniem, że samorząd uhonorował komitet dyplomem i medalem „Za zasługi dla Samorządu Miasta Wilna”. To prezes Dariusz Żybort i członek Adam Błaszkiwicz zostali zauważeni i należycie docenieni za wszechstronną działalność. Trochę się dziwię, że mass media poszły na skróty i przypisały odznaczenia dla SKOnSR. Te nagrody są indywidualne, jak na przykład statuetka św. Krzysztofa, przyznana w 2016 r. dla ówczesnej prezes Alicji Klimaszewskiej. Komitet, jako stowarzyszenie, posiada tylko kilka nagród, m.in. statuetkę Fundacji im. Janusza Kurtyki pt. „Przeszłość / Przyszłość” (2023), statuetkę Instytutu Pamięci Narodowej (IPN) „Semper Fidelis”, medal Sejmu Litwy „Tarnaukite Lietuvai” („Służbie Litwie”) (2019), nagrodę Instytutu Pamięci Narodowej (IPN) „Świadek historii” (2018), medal im. prof. Aleksandra Gieysztor (2014). Dotychczas Komitet otrzymał tylko jedną nagrodę, przyznaną przez Litwę. Marzymy o jeszcze jednej — prestiżowej nagrodzie Prezydenta RL Gitanasa Nausėdy pt. „Lietuvos galia” („Potęga Litwy”).

Zbliża się Dzień Wszystkich Świętych. Jakie akcje na rzecz wileńskich cmentarzy są zaplanowane na okres przedświąteczny i same święta?

Po raz trzynasty ruszyła zbiórka zniczy „Światelko pamięci dla Rossy i Bernardynów”. Akcja potrwa do 29 października godz. 15.00. Ponadto trwa jesienne sprzątnięcie zabytkowych nekropolii. Swoją udział można zgłosić zwracając się do administratorów cmentarzy (kontakty są zamieszczone na www.rossa.lt). Nie zważając na warunki pogodowe, 1 listopada od godz. 14.00 będą zapalane znicze pamięci na Starej Rossie i cmentarzu Bernardyńskim. Ponadto wierni sympatycy wileńskiej Rossy tradycyjnie będą stać u wrót wejściowych cmentarzy Wilna oraz Wileńszczyzny i kwestować na odnowę kolejnych historycznych nagrobków. Serdecznie zapraszamy do pomocy! ■

Rozmawiała
Ilona Lewandowska
Fot. SKOnSR

TVP
WILNO

W niedzielę, 15 października, na wileńskim cmentarzu św. Apostołów Piotra i Pawła odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej zmarłej w 2015 r. Halinie Jotkiało, współzałożycielce SKOnSR, wileńskiej dziennikarce i społeczniczce

Kolejna fala protestów na Litwie: tym razem – przeciwko ubóstwu

We wtorek, 17 października, w dniu obchodów Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem, w Kownie odbył się wiec protestacyjny i marsz. Akcją społeczną „Zrzeszenie na rzecz walki z biedą na Litwie” zorganizowała federacja litewskich związków zawodowych „Sandrauga”.

Oświadczenie prasowe opublikowane przez federację, głosi, że 77 tys. mieszkańców Litwy żyje w skrajnym ubóstwie, a najbiedniejsi są ludzie w wieku powyżej 66 lat.

„Można stwierdzić, że najwyższe władze państwowe, Sejm, ministerstwo opieki socjalnej – nic nie robią, żeby pohamować zdzierstwo oraz niekontrolowaną działalność banków. Ludzie, przede wszystkim młode rodziny, które trafiły w sieci bankowców, nie mogą spodziewać się żadnej pomocy ze strony państwa” – napisane jest w oświadczeniu prasowym.

Podczas wiecu zaprezentowane zostały spostrzeżenia i zalecenia, w jaki sposób można walczyć z ubóstwem oraz zapobiegać wykluczeniu społecznemu. Porady zostały przygotowane przez krajowe organizacje zajmujące się redukcją ubóstwa we współpracy z instytucjami pozarządowymi, ekspertami i naukowcami zajmującymi się tą problematyką.

PROTESTY W WILNIE

13 października blisko pół tysiąca osób przeszło ulicami Wilna, by wyrazić niezadowolenie z rządowych reform. Protestujący domagali się wyższych wynagrodzeń i godnych warunków pracy. Mieli ze sobą transparenty z hasłami „Solidarność i sprawiedliwość”, „Stop podwójnym standardom”, „Podnosić, a nie zamrażać płace”.

Uczestnicy akcji protestacyjnych żądali m.in. wstrzymania przyjęcia projektu ustawy o wynagrodzeniach w instytucjach budżetowych, a także powiązania wynagrodzeń pracowników sektora publicznego ze średnią płacą

■ W Wilnie strajkowali pracownicy sektora publicznego Fot. Andrius Ufartas, ELTA

krajową oraz corocznej indeksacji wynagrodzeń. „Litewskie związki zawodowe są zaniepokojone niskimi wynagrodzeniami pracowników sektora publicznego i rosnącym obciążeniem pracą. Wszystko to powoduje krytyczny niedobór nauczycieli, lekarzy, pracowników socjalnych, urzędników służby cywilnej i pracowników kultury, zwłaszcza w regionach” – napisano w oświadczeniu organizatorów protestu.

Do akcji protestacyjnej dołączyli także przedstawiciele Litewskiego Związku Zawodowego Policji.

STRAJK PRACOWNIKÓW DEPARTAMENTU MIGRACJI

Dzień wcześniej, 12 października, do protestujących pod gmachem rządu nauczycieli dołączyli pracownicy Departamentu Migracji przy MSW. Wśród głównych po-

stulatów były te najbardziej oczywiste – wyższe wynagrodzenia oraz lepsze warunki pracy.

Razem z Litewskim Związkiem Zawodowym „Solidarumas” pracownicy departamentu zorganizowali pikietę, podczas której chcieli zwrócić uwagę władz na niskie wynagrodzenia, brak pracowników oraz żądali podwyżek. W oświadczeniu opublikowanym przez Związek Zawodowy „Solidarumas” podkreśla się, że jeśli w najbliższym czasie nie zostaną rozwiązane kwestie podwyższenia wynagrodzeń, obciążenia pracą oraz braku specjalistów, w Departamencie Migracji może dojść do masowego odejścia pracowników. To z kolei sparaliżowałoby działalność tej instytucji. Średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników tej placówki „na rękę” wynosi 870 euro.

Opr. Justyna Giedrojć

Jesienna drożyzna: wrosły ceny na niektóre warzywa, obuwie i odzież

Honorata Adamowicz

Z żywności najbardziej podrożały chipsy, olej z oliwek, suszone owoce, konserwy mięsne i warzywa. Zdrożało również obuwie i odzież. Staniały natomiast, co prawda – symbolicznie, niektóre usługi.

– We wrześniu na Litwie roczna inflacja według zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych wyniosła 4,1 proc., czyli około pięć razy mniej niż w tym samym okresie rok wcześniej. Znaczący spadek był spowodowany bardzo wysoką stopą porównawczą: najnowszy roczny wskaźnik porównuje ceny z września tego roku z cenami z września roku ubiegłego i nie uwzględnia danych z poprzednich miesięcy, kiedy ceny nie wrosły jeszcze tak znacząco. Przypomnijmy, że wrzesień ubiegłego roku był szczytem rocznej inflacji (22,5 proc.), kiedy to ceny wrosły aż o 2,9 proc. w skali miesiąca – wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Laura Mociūnaitė, starsza ekonomistka Działu Makroekonomii i Prognoz Banku Litwy.

WE WRZEŚNIU INFLACJA WZROSŁA O 0,5 PROC

Po 4 miesiącach niewielkiego spadku poziomu cen we wrześniu inflacja jednak wzrosła o 0,5 proc. Na ten wzrost wpłynęły wyższe ceny paliwa, odzieży, obuwia i ogrzewania. Roczna inflacja na Litwie spadła poniżej średniej UE, a ceny rosną wolniej niż w pozostałych krajach. Wzrost płac jest głównym wskaźnikiem, który może nadal zwiększać inflację.

– Z kolei poziom cen, który spadał przez cztery kolejne miesiące, wzrósł we wrześniu tego roku. Ceny na Litwie wrosły we wrześniu o 0,7 proc. w porównaniu do sierpnia. Na przykład

We wrześniu ceny znów poszybowały w górę, wrosły o 0,7 proc. w porównaniu do sierpnia.

w latach 2017–2019, przy braku wyzwań związanych z rozwojem gospodarczym spowodowanych wojną i pandemią, we wrześniu ceny wrosły średnio o 1 proc. Było to spowodowane zdrożeniem różnych surowców energetycznych – wzrost cen energii elektrycznej na rynku doprowadził do wyższych cen energii elektrycznej dla konsumentów. Zmniejszenie podaży i wzrost cen ropy naftowej przez Arabię Saudyjską i Rosję doprowadziły również do wzrostu kosztów produktów ropopochodnych, takich jak paliwo, oraz do wzrostu cen energii cieplnej – zaznaczyła Laura Mociūnaitė.

INFLACJA BĘDZIE SPADAĆ, ALE W WOLNIEJSZYM TEMPIE

Przewiduje się, że roczna inflacja ogółem będzie nadal spadać w nadchodzących miesiącach, ale w wolniejszym tempie, w miarę za-

nikania efektu wysokiej wartości bazowej, osiągając około półtora procent do końca roku.

Niektóre warzywa i owoce zdrożały we wrześniu. Średnia cena ogórków wzrosła o jedną czwartą, a sałaty zdrożały o 12 proc., podczas gdy inne produkty spożywcze, takie jak chipsy, podrożały o 6 proc. Ceny na niektóre produkty raczej spadały niż rosły. Ceny marchwi i buraków spadły we wrześniu średnio o 13–27 proc. Cena kawy również spadła o sześć proc. Inflacja silniej wpłynęła na wzrost cen obuwia i odzieży, zdrożały one we wrześniu o 8–9 proc.

We wrześniu ceny towarów na Litwie wrosły o prawie jeden procent, natomiast ceny usług spadły średnio o 10 proc. Najbardziej staniały usługi świadczone przez domy wczasowe, loty i sanatoria. Ich ceny spadły od 5 proc. do 25 proc. ■

Z żywności najbardziej podrożały olej z oliwek, suszone owoce, konserwy mięsne i warzywa **Fot. Marian Paluszkiewicz**

„Dziś każdy mieszkaniec Alanyi wie, co to jest Polska i gdzie się znajduje” (cz. 1)

O tym, czym Turcja zwabia Polaków, by pozostali tam na zawsze i działalności polskiej społeczności w najbardziej znanej miejscowości na Tureckiej Riwierze rozmawiamy z Bogusławą Katarzyną Michałowską, prezesem Polskiego Stowarzyszenia Kultury i Przyjaźni w Alanyi (Turcja).

Leszek Wątróbski: Mieszka Pani w Alanyi prawie od ćwierć wieku...

Bogusława Katarzyna Michałowska: W Turcji zamieszkałam w roku 1999. Pracuję w turystyce jako licencjonowany przewodnik oraz rezydent hotelowy. Lubię opowiadać o Turcji i dlatego zostałam przewodnikiem. Ten piękny kraj pierwszy raz odwiedziłam mając lat 14. Był to wyjazd rodzinny do Stambułu. I właśnie wtedy poczułam tureckie zapachy i zakochałam się w tym kraju na zawsze. A później podróżując po Turcji, do której przyjeżdżaliśmy praktycznie na każde wakacje, odkrywałam jej kolejne uroki. Już wtedy czułam, że zamieszkać tu na stałe.

Studia ukończyła Pani w Warszawie...

... na Wyższej Szkole Hotelarstwa, Gastronomii i Turystyki. Magisterium zaś obroniłam na warszawskiej AWF. Zamieszkałam w Turcji ze względu na wielką miłość do tego kraju. Uwielbiam po nim podróżować, jego kolory oraz kuchnię.

Polacy osiedlali się w Alanyi falami...

Nie znamy dokładnej liczby Polaków zamieszkujących nasze miasto i okolice. Nikt nie prowadzi dokładnych statystyk. Pierw-

sza fala to lata 2001–2003. Polacy, którzy tu wtedy przybyli pochodzili głównie z dużych miast – m.in. z Warszawy, Krakowa czy Wrocławia. Drugą falę, która tu się zjawiała w latach 2010–2015, tworzyli rodacy z dużych i małych miast oraz wiosek. To były głównie dziewczyny, które poznały Turków. Można więc śmiało powiedzieć, że była to emigracja sercowa. W ostatnich pięciu latach, a szczególnie od czasów pandemii, rozpoczęły się dwie kolejne fale. Pierwsza to fala młodych dziewczyn, które zaangażowały się sercowo, i druga to ludzie, którzy kupili tu mieszkania.

Wasze stowarzyszenie powstało w roku 2009...

To był trochę mój pomysł. Pierwsza fala, która tu się pojawiła wspominała często Polskę. Byli to ludzie młodzi liczący trochę ponad 20 lat. I wszyscy mówiliśmy wówczas o potrzebie wspólnych spotkań. Brakowało nam tylko lokalu, w którym będziemy mogli wypić herbatę czy kawę i powspominać rodzinę, znajomych i swoją ojczyznę.

Nawiązałam kontakty z tutejszym urzędem miasta, do którego często mnie zapraszano, jako tłumacza spotkań z ich polskimi miastami partnerskimi – takimi jak: Nowy Sącz, Turek, Wodzisław Śląski i Wronki. Wtedy i tam właśnie powstał pomysł założenia polskiego stowarzyszenia. Namawiał mnie do tego jeden z pracowników urzędu, a w przyszłości nasz członek – pan Nurkan Şaşmaz. Nie bardzo wiedziałam od czego zacząć zakładanie polskiego stowarzyszenia. Doszło jednak szybko do nawiązanie współpracy ze starostwem, bo to ono w Turcji zajmuje się mniejszościami naro-

Bogusława Katarzyna Michałowska, prezes stowarzyszenia **Fot. L. W.**

dowymi. Musiałam zebrać 16 osób, aby nas zarejestrować. Takie były wymagania ówczesnych władz. Ta liczba okazała się dużym problemem. Zaczęłam więc dodatkowe poszukiwania wśród znajomych. I w końcu nam się to udało. To był nasz pierwszy sukces.

Jakie cele stawia przed sobą Wasze stowarzyszenie?

Najważniejsze to poszukiwanie rozwiązań problemów natury społecznej, politycznej, ekonomicznej, zawodowej, prawnej i kulturalnej mieszkających na terenie Republiki Tureckiej Polaków. Ważna jest dla nas także pomoc w adaptacji do środowiska, w którym mieszkają nasi członkowie oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Tureckiej. I wreszcie poszerzanie ogólnej wiedzy, przyjaźni i nawiązywanie współpracy.

18.>>

Jak to praktycznie robicie?

Poprzez nawiązywanie stosunków i współpracy z urzędami, instytucjami i towarzystwami państwowymi i międzynarodowymi, osobami prywatnymi i prawnymi. Dużą pomoc we wprowadzaniu w życie naszych celów odgrywają media. W ich obecności na konferencjach prasowych prezentujemy nasz polski i stowarzyszeniowy dorobek tureckiej opinii. Współpracujemy wreszcie ze znajdującymi się w Polsce i w Turcji uniwersytetami, instytutami, fundacjami, związkami, jednostkami, federacjami, konfederacjami, partiami politycznymi, stowarzyszeniami zawodowymi i innymi organizacjami. Wspólnie też organizujemy z nimi konferencje, panele dyskusyjne, sympozja, konkursy naukowe i artystyczne, festiwale, targi, wystawy, wycieczki, międzynarodowe zjazdy, targi, loterie itp.

Ilu członków liczy obecnie Wasze stowarzyszenie?

Dziś mamy w naszym stowarzyszeniu ponad 60 członków i około 100 sympatyków, którzy nie mogą być członkami, bo nie mają jeszcze karty pobytu w Turcji. Są też osoby, które kupiły tu w ostatnich latach

mieszkania. I są to rodziny czysto polskie. Większość jednak osób w naszym stowarzyszeniu stanowią rodziny mieszanie polsko-tureckie. Nasi członkowie to w dużym stopniu to ludzie wykształceni. Są wśród nich m.in. filolodzy, socjologodzy, psychologodzy czy absolwenci uczelni turystycznych. Nie wszyscy oni pracują jednak w swoim zawodzie. Alanya jest miastem turystycznym i dlatego zdecydowana większość naszych mieszkańców pracuje w tym zawodzie, także i naszych członków.

Z kim współpracujecie na co dzień?

Naszym głównym partnerem jest polska ambasada w Ankarze. W czasie np. czteroletniej kadencji konsula Stanisława Kargula nasze dzieci jeździły na kolonie letnie do Polski. Był u nas także w tym czasie m.in. teatr „Trzcina” z Tomaszowa Mazowieckiego, działający w Stowarzyszeniu Inicjatyw Kulturalnych „Trzcina”, ze spektaklem „Poza czasem” oraz wielu innych artystów. Ambasada pomaga nam w planowaniu naszych imprez. I tak w tym roku jubileuszowym — 100. rocznicy podpisania traktatu o przyjaźni polsko-tureckiej w Lozannie (23 VII 1923) zorganizowaliśmy cie-

kawą wystawę. Znalazły się na niej obrazy namalowane przez turecką malarzkę Ilayda Dişbudak przedstawiające znane postaci z Turcji i Polski. Na tę wystawę zaprosiliśmy przedstawicieli Urzędu Miasta Alanyi: burmistrza, starostę oraz członków Rady Obcokrajowców zrzeszającej mniejszość naszego miasta. Podobnie zresztą dzieje się na wszystkich innych naszych wystawach czy spotkaniach — nigdy nam nie odmawiają. Ponadto pomagają nam nasi lokalni sponsorzy. Jednym z nich jest nasz członek. Mamy też znajomego właściciela restauracji, który trzy miesiące płaci czynsz za nasz lokal. Mieliśmy ponadto przez lata, aż do pandemii, finansową pomoc od polskiego konsula honorowego. Warto byłoby ją wznowić albo znaleźć nowego w Alanyi.

Mogę śmiało powiedzieć, że działo się u nas zawsze dużo, choć Polaków nie jest tu tylu co Niemców. Działalność ich kilkutysięcznej diaspory i jej aktywność śmiało możemy z nami porównać. I dziś, dzięki naszej działalności każdy mieszkaniec miasta wie, co to jest Polska i gdzie się znajduje. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski
Cdn. w następnym numerze „Kuriera Wileńskiego”

■ Członkowie Stowarzyszenia Kultury i Przyjaźni w Alanyi Fot. arch. pryw.

WOS 2023 TEMAT I: Aktywność obywatelska

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) powraca z VI edycją projektu „Europejczycy, Polacy, Obywatele”, skierowanego do uczniów klas 9-12.

Słuchając w każdą środę o godz. 15.10 audycji w Radiu „Znad Wilii” oraz czytając artykuły we wtorkowych i czwartkowych wydaniach dziennika „Kurier Wileński” uczniowie poznają 10 bloków tematycznych: „Aktywność obywatelska”, „Unia Europejska”, „Władza”, „Problemy współczesnego świata”, „Prawa Człowieka”, „Naród i Państwo”, „Media”, „Organizacja międzynarodowe”, „Konflikty międzynarodowe” oraz „Globalizacja”. Więcej informacji oraz zasad uczestnictwa można znaleźć na www.efhr.eu oraz platformie projektu wos.efhr.eu.

PAŃSTWO ISTNIEJE DLA DOBRA I POTRZEB OBYWATELI

W każdym demokratycznym państwie kluczową rolę odgrywają zaangażowani obywatele. W społeczeństwie opartym na zasadach wolności instytucje państwowe istnieją przede wszystkim po to, aby służyć społeczeństwu. Wszystkie aspekty życia społecznego powinny podlegać zasadzie, że to nie obywatele są poddani państwu, ale państwo istnieje dla dobra i potrzeb obywateli. Dlatego aktywność obywatelska jest nie tylko ważnym elementem w dzisiejszym państwie demokratycznym, ale stanowi wręcz jego istotę.

Aktywność społeczna polega na nieprzymuszonym angażowaniu się jednostek w sprawy o charakterze publicznym oraz na działalności mającej na celu kształtowanie otaczającej nas rzeczywistości. Społeczeństwo państwa, którego obywatele są społecznie aktywni, określa się mianem społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwo obywatelskie opiera się na aktywności jego członków oraz ich zdolności do samoorganizacji bez impulsu czy przymusu ze strony władzy publicznej.

WSPÓLPRACA OBYWATELI

Podstawą istnienia społeczeństwa obywatelskiego jest świadomość jego członków dotycząca wspólnych potrzeb oraz gotowość do ich zaspokajania. Często jednak pojedyncza osoba nie jest w stanie samodzielnie sprostać tym wyzwaniom, dlatego też członkowie społeczeństwa obywatelskiego często decydują się na współpracę i organizowanie się w ramach partii politycznych, związków zawodowych, czy organizacji pozarządowych. Charakterystyczne dla aktywnych obywateli jest poczucie odpowiedzialności za los społeczeństwa oraz silna motywacja do angażowania się w działania na rzecz jego dobra.

Społeczeństwo obywatelskie działa niezależnie od władzy państwowej, lecz nie musi opierać się na walce z nią (dzieje się tak najczęściej w państwach, w których większość społeczeństwa sprzeciwia się działaniom rządzących). Niemniej jednak, stanowi ono skuteczny mechanizm kontroli władzy a także uzupełnia dia-

łałność instytucji państwa na obszarach, na których jest ona niezadowolająca.

Aktywność obywatelska jest szczególnie widoczna poprzez uczestnictwo w wyborach oraz referendach. W niektórych krajach, takich jak Australia, Singapur, Belgia czy Wenezuela, istnieje tzw. przymus wyborczy, co oznacza, że nieuczestniczenie w wyborach i referendum podlega karze. W krajach, gdzie nie ma przymusu głosowania, frekwencja wyborcza stanowi istotny wskaźnik poziomu zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego. Jest to wynikiem m.in. braku zaufania społeczeństwa do władzy, co wywodzi się z czasów komunizmu, gdy aktywność polityczna społeczeństwa była zaniebdywana lub represjonowana.

FUNDAMENTALNE PRAWA

Edukowanie społeczeństwa i kształtowanie postaw obywatelskich są kluczowymi wyzwaniami dla młodych demokracji Europy Środkowo-Wschodniej.

20.>>

Wzorcowo funkcjonujące społeczeństwo obywatelskie pozwala jego członkom na aktywne uczestnictwo w kształtowaniu przestrzeni publicznej oraz polityki państwa, umożliwiając im przejście kontroli nad sprawami publicznymi.

Jednymi z najczęstszych i kluczowych form aktywności społecznej są prawo do uczestnictwa w publicznych zgromadzeniach, takich jak manifestacje, pikety i marsze, oraz możliwość organizowania się w różnego rodzaju struktury, takie jak partie polityczne, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, fundacje czy stowarzyszenia.

Oba te prawa zostały uznane za fundamentalne w międzynarodowym prawie człowieka poprzez przyjęcie Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948 r.) oraz Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (1966 r.). Również Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (1950 r.) stanowi istotny dokument prawniczy w kontekście tego zagadnienia.

DZIAŁANIE Z UWZGLĘDNIENIEM ZASAD DEMOKRATYCZNYCH

Ratyfikacja Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności jest wymogiem przystą-

pienia do Rady Europy, dlatego Polska i Litwa, jako sygnatariusze tego dokumentu, zobowiązały się do respektowania prawa każdego obywatela do swobodnego stowarzyszania się i uczestniczenia w zgromadzeniach, włącznie z prawem do tworzenia związków zawodowych oraz przystępowania do nich w celu ochrony swoich interesów.

Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie pełni ważną funkcję nie tylko jako uzupełnienie instytucji państwa, ale także jako narzędzie kontroli nad nimi. Wolne media, prawo do swobodnego dostępu do informacji oraz prawo do organizowania protestów stanowią skuteczne mechanizmy kontroli, które sprawiają, że władza musi działać z uwzględnieniem zasad demokratycznych i nie może unikać odpowiedzialności za ewentualne nadużycia. W krajach autorytarnych i totalitarnych, gdzie władza dąży do utrzymania kontroli nad społeczeństwem, często ogranicza się wolność mediów poprzez cenzurę, co ma na celu blokowanie przekazu sprzecznego z interesem rządzących. W takich krajach manifestacje i protesty uliczne są często zakazane, prowadząc do konfrontacji z siłami bezpieczeństwa w przypadku publicznego wyrażania niezadowolenia. Działalność niezależnych partii

politycznych jest ograniczana lub wręcz eliminowana, a w państwach totalitarnych jedyna partia rządząca posiada monopol na władzę.

KONSTITUCJA RL

Na Litwie prawa związane z opisanymi formami aktywności społecznej są zagwarantowane przez Konstytucję Republiki Litewskiej. W Artykule 36 Konstytucji Litwy stwierdza się, że „obywatelom nie można zabronić ani przeszkadzać w uczestnictwie w zgromadzeniach pokojowych. To prawo może być ograniczone jedynie ustawowo i tylko wtedy, gdy ma na celu ochronę państwa lub bezpieczeństwa społeczeństwa, utrzymanie porządku publicznego lub moralności, a także prawa i wolności innych osób”.

Warto zrozumieć, że brak udziału w wyborach lub brak wyrażania swojego zdania na kwestie publiczne oznacza, że to inni podejmują decyzje bez naszego udziału. Demokracja opiera się na zasadzie przekazywania władzy w ręce społeczeństwa, a rezygnując z aktywnego uczestnictwa w sprawach dotyczących wspólnoty, de facto oddajemy tę władzę w ręce innych. ■

Fot. Agata Palińska przy pomocy Canvy

Barwy Litwy ujęte w wierszach

Justyna Giedrojc

W Muzeum Adama Mickiewicza przy Uniwersytecie Wileńskim odbyła się prezentacja dwujęzycznego zbioru wierszy Agnieszki Zięby-Dąbrowskiej „Barwy Litwy / Lietuvos spalvos”. Utwory poetyckie na język litewski tłumaczyła Karolina Malinowska (Słotwińska).

Agnieszka Zięba-Dąbrowska, autorka 12 książek z zakresu literatury pięknej przyznaje, że zawsze pragnęła poznać Wilno.

— Pierwszy raz do Wilna przyjechałam w 2018 r. Korzystałam z archiwów wileńskich w celu napisania pracy doktorskiej. Miasto bardzo mi się spodobało i zapragnęłam tu jeszcze kiedyś powrócić. Taka okazja nadarzyła się w 2021 r., kiedy przyjechałam na staż do Centrum Polonistycznego na Uniwersytecie Wileńskim. Miałam wtedy więcej czasu na poznawanie zakątków Wilna, jak też okolic Litwy. Ponieważ lubię podróżować, poznawać nowe miejsca, udałam się do Kiejdan, Druskiennik, Trok, byłam też w Połędzie. Te miejsca mnie zachwyciły i postanowiłam właśnie w takie formy literackie je ubrać — opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” autorka wierszy.

ZAURCZONA WILNEM

Przyznaje, że już podczas pierwszego pobytu w Wilnie miasto ją zauroczyło.

— Wileńskie kościoły, Ostra Bra-ma, katedra, cmentarz na Rossie, Muzeum Adama Mickiewicza, ale też ludzie. Spotkałam się z miłym przyjęciem, zawsze, gdy pytałam o drogę, bardzo miło ze mną rozmawiano. Urzekło mnie to podejście, klimat swojskości, a jednocześnie przyjaźni, bliskości, tolerancji. I właśnie współczesność z przeszłością, stare mury i nowoczesność, to mnie również urzekło. Gdy przyjechałam po raz pierwszy, był październik — jesień, złote liście, kolory kościołów — przypomina Agnieszka Zięba-Dąbrowska.

Dwujęzyczny zbiór wierszy ukazał się dzięki współpracy Karoliny Malinowskiej (Słotwińskiej) i Agnieszki Zięby-Dąbrowskiej

EGZOTYCZNE SKOJARZENIA

Powstał cykl wierszy, który się rozrastał bardzo intensywnie.

— Na zbiór składają się przede wszystkim utwory o Wilnie i okolicach, w tym też upamiętniające miejsca, związane z Adamem Mickiewiczem. Mają one formy krótkie, zawierają często nietypowe, a nawet egzotyczne skojarzenia, są pisane

językiem wysublimowanym artystycznie i stylistycznie — opowiada Karolina Malinowska (Słotwińska), absolwentka filologii polskiej na UW (dyplom Magna Cum Laude, 2021) oraz magister tejże uczelni.

ZBIEG OKOLICZNOŚCI

Zabawnie się złożyło, że wcześniej niż zgodziła się na tłumaczenie wierszy pani Agnieszki, gościła ją jako turystkę w Muzeum Adama Mickiewicza, gdzie pracuje.

— Zrobiłam też jej zdjęcie przy stoliku poety, co później też stało się inspiracją do jednego z wierszy. Podczas tego zwiedzania Pani Agnieszka zaprezentowała nam, pracownikom muzeum, kilka swoich wierszy. Wywarły one na nas wrażenie, jednak nawet nie przyszłoby mi na myśl, że później będę je tłumaczyć — mówi Karolina.

Pierwsza promocja książki odbyła się 25 stycznia br., w faktycznym „dniu urodzin” Wilna, w Domu Polonii w Warszawie. ■

Fot. autorka

Książka ukazała się nakładem wydawnictwa „Radostowa” w Starachowicach

Krzyżówka

Nitki lub spaghetti	▼	Dzieje rodziny	Michał Pro-bierz	Jusis, piosen-karka	Lubaszenko, aktor	▼	Haft pelen dziurek	▼	Płynie przez Biezuń	▼	14			
	▶				Fotel do opalania									
Fidel z Kuby							Rejon wyborczy		Izraelski wywiad					
Przewozi chorych														
James Bond				4	Szlifuje ją piłkarz		13							
▶	6				Następuje po skłonie	Wśród insektów		Budynek dla krów, owiec		Pracuje przy krośnie				
Muza z cyrklem Pirlo lub Bocelli		Karna dokładka podatku	Poetycki utwór miłosny				1							
▶			3		Siekiera drwała									
Tam zbadasz piersi	Rzadkie imię z.	Drobny szkodnik roślin		Koniec konfliktu	Zbędne obciążenie					8				
▶							Biskupi w Kielcach		Na futrze geparda					
Spis nazwisk	2				Był nim Winnetou									
Św. Piotra w Rzymie				15				Artur, b. polski bokser	10	Zajad w kąciku ust				
▶						Niegodziwiec								
						S w skrócie SLD								
Gatunek literacki	Na turystów mówi cepra	Ciągnie się za igielką			Kateche-tyczne lokum									
▶					Bezmiar słonej wody									
Sredniowieczny pieśniarz	Wyrób kilimu	Gaz użyty pod Ypres		Puchowa - ubierana na mroźne dni			9	Nadziak alpinisty		Myśliwy na prerii				
Młodszy od fuła														
▶			12		Pomaga przy garach									
Borsalino lub panama														
▶					Olejodaj-na roślina		7		Krażek kielbasy		Spotyka wino-wajcę			
Ciężki, do ubijania asfaltu	Do kosza - za 3 pkt							Nieduże skupisko krzewów						
▶														
						Wylot wulkanu					5			
Albert Einstein lub Max Planck	Dajemy na nią składkę							Ciemne, ponure lokum						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 17-18 PAŹDZIERNIKA

Poziomo: DRUPI - ŻYŁAK - ZAPIECZEK - WIARUS - NAMUŁ - ALASZ - CZECZEN - JONASZ - CHATA - ODCZYT - KWARC - ALABAMA - NEPAL - SKAZA - LIGA - E SKUTER - BASK - OCZYSZCZARKA - ŚLEPA KISZKA - PRASA - RDZA - TRIO - KIRA - ZBIEG - KLAMOT - TABU - PESO - KANAŁ - SZAKAL

Pionowo: DZIAŁO - DANIEC - ŚRUBKA - GRAAL - NOCLEG - ZOLA - UPRAWA - ZAPASY - ESTETA - PIUS - SZYBA - SZPARGAŁ - WIESZCZ - TALERZ - KROKUS - ŻENIEC - KASK - ZWID - TYKA - CHÓW - KUBA - SZKAPA - MUZA - AVATAR - ZAIMEK - BAKU - ETER - ZESKOK - ROSA - ŁUNA - CZARKA - ANATOL

Hasło: Obniżenie wartości

Uśmiechnij się!

— Jak twoja żona reaguje na późne powroty do domu?
 — Bardzo historycznie!
 — Chciałeś chyba powiedzieć — historycznie?
 — Nie nie, dobrze powiedziałem. Wywleka jakieś fakty, które miały miejsce czterdzieści lat temu.

Rozmowa telefoniczna:

— Kochanie, odwołałam dzisiejszą wizytę mojej mamy, kupiłam ci sześciopak pszenicznego, na kolację będą pyszne steki, a później masaż w mojej nowej bielźnie i...

— Jak mocno?!

— No... błotnik wgnieciony, kierunkowskaz rozbity, lustro urwane...

Lekarz do bardzo puszystego pacjenta:

— Jeśli każdego dnia robi pan sobie marsz na 10 km to za rok wróci pan do właściwej wagi i kondycji.

Po roku pacjent dzwoni do lekarza i mówi:

— Wróciłem do swojej właściwej wagi, tylko mam problem!

— Jaki?

— Jestem teraz 3650 km od domu!

— Potwornie nudna ta książka, zero fabuły, a tak dużo postaci.

— Stary, to książka telefoniczna...

Mama tłumaczy Jasiowi:

— Trzeba być grzecznym, żeby pójść do nieba!

— A co trzeba zrobić, żeby pójść do kina?

Psycholog do pacjenta:

— Pamiętaj, że liczy się wyłącznie twoje zdanie. Twoja dziewczyna ma się podobać tobie i tylko tobie. Nie twoim rodzicom, nie twoim kolegom, nie twojej żonie.

— Ewuniu, ta sukienka kosztowała majątek, dlaczego ją kupiłaś?

— Diabeł mnie skusił, szepcząc do ucha: kup ją, kup ją.

— Wyglądasz w niej świetnie! Nie mogłaś mu rozkazać, żeby odszedł?

— Rozkazałam.

— I co?

— Powiedział, że z daleka wyglądam w niej jeszcze lepiej.

LIAUDIES DAINŲ KONKURSAS „KULTŪRŲ MOZAIKA“

KONKURS PIEŠNI LUDOWEJ
„MOZAIKA KULTUR“

2023 10 28
14:00

„MELODIJA“

„NAMYSTO“

„LENOK“

„RASODA“

„BIELARUSKI CUD“

„POJUŠČIJE SERDCA“

„VERDENĖ“

„PRZYJACIELE“

TAUTINĖS MUZIKOS
KAPELIJA

Naujosios Vilnios kultūros centre
CENTRUM KULTURY W NOWEJ WILEJCE

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. 8 683 73159

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).

Tel. 8 688 56 717

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu.

Tel. 8 611 33 626

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy projekty. Szybkie rozliczenie. Tel. 8 606 01 125

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonal-

ny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu.

Tel. 8 606 01 125

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Kupię dokumenty (wniosek) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materia-

łu. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. 8 677 34 202

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

Sprzedaj las

(do 16 000 €
za hektar) **DROGO**

Otrzymaj wycenę nieodpłatnie!

8-659-99929

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

KUPIJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

Dilada
Sprzedaż balonów
i wstęp
Wiązanki z balonów

ul. Kareivių 6-211, Vilnius, tel. 8 523 15128, ♦ ♦
8 686 68827; el. p.: Info@dilada.lt, www.dilada.lt

**SPOTKANIE MISTRZÓW
Z HERBERT - P. GINTROWSKI**

SLEPCY

22.10.2023 r. / niedziela / godz. 17:00
Dom Kultury Polskiej w Wilnie / sala teatralna / ul. Naugarduko g. 76

wstęp za zaproszeniami - do odbioru w DKP, pokój 203

Norbert Siofa, Siofański
śpiew

Przemysław Tejkowski
głos Poety

Marcin Fidecki
piano

Konrad Dakowicz
grafiki i animacje

Michał Lewartowicz
gitary

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

7.00 S. anim. „Miś Uszatek”
7.05 Ugotuj nam bajkę
7.20, 17.30 S. anim. „Stacyjkowo”
7.35 Kuchenne recepty
7.55 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Polonia 24
9.00 Wojciech Cejrowski - bosko przez świat
9.25 S. „Sześć siostr”
10.35 Na tropie przypraw
10.55 Gra słów
11.20 Tygiel
11.40 Wędrowiec Polski
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 wojsko-polskie.pl
13.25 Weterynarze z sercem
13.50 Szansa na sukces
14.45 S. „Komisariat”
15.05 Słownik polsko@polski
15.35 Dobre historie
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Ugotuj nam bajkę
17.45 Egzamin z życia
18.30 Niezłomni polskich Kresów
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości
23.30 Informacje kulturalne
23.45 S. „Komisja morderstw”
00.30 Info Wilno
00.45 Studio Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Po słonecznej

stronie życia”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Więc gdzie dalej?
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
16.15 S. „Zaklinacze koni”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Bitwa na czerpaki
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Urodzeni tego samego dnia
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Zgubiony bagaż”
23.50 S. „Komisarz Rex”

6.00 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „MacGyver”
11.00 Szeszki na 20
12.00 Wiadomości
13.20 Panna chłopka
14.30 S. „Płomień”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Ruta
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ukryty wróg” thriller
00.20 S. „MacGyver”

LRT PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 1000 cudów świata
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Bracia i siostry
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Życie na wsi jest dobre.
12.30 „Dalej od miasta”

13.00 Zaczynj od siebie
13.30 Żyjmy jak można czyściej
14.00 Żyję w świecie iluzji
14.30 „Węgierski pod ręcznik zabaw” film dok.
15.15 Widokówki z podróży
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Książkowe szczury
19.00 Więcej niż nauczyciel
19.30 „Iskra koszykówki” film dok.
20.30 S. dok. „Siła sportu”
21.00 Euroliga przez LRT
21.15 Koszykarska Euroliga.

„Baskonia”- „Žalgiris”
23.30 Notatki przyrodnika
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Miłość za witryną”
12.00 S. „Zranione serce”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gliny”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „Najdroższy serial”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Bрудna kasa” thriller
00.20 S. „Bosch”

6.00 S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50 S. „Policja wodna”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Ślepa strefa”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Seal Team”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Protektor” film fab.
22.50 „Oszuści” thriller

5.30, 13.00 Nowy dzień
6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Tajemnice”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25 S. „Cyganecka Lala. Powrót”
12.00 O przyjemnościach łaźni
12.30 Czyste miasta
14.00, 0.30 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Śladami mordercy”
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Anatomia mieszkania
20.00, 22.30 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Żywi”

5.35 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Zwiadowca

przeszłości”
9.30 S. „Współczesna rodzina”
10.00, 20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Sługa narodu”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
21.00 „Wierna” film fab.
23.20 S. „Elementary”
00.20 S. „London Kills”

6.00 S. „Kadin”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Czerwony pokój”
10.00 S. „Cudowny Doktor”
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”
16.00 „Zamieśmy się żonami”
18.00 S. „Niezapomniany”
19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Rocco Schiavone”
23.15 S. „Alex Hugo”
01.10 S. „Komisarz Heldt”

6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30 „Dobre historie”
9.00 Wiadomości
9.10 „Kwadrans polityczny”
9.25 „Informacje kulturalne”
9.40 S. „Ranczo”
10.40 S. „Komisarz

Alex"	Panów"	14.20 Info Kultura	Moskali"	17.35 „Regał"
11.35 S. „Ojciec Mateusz"	21.00 „Strach nad miastem" film fab.	14.30 Serwis Info Dzień	16.45 „Giganci historii"	18.05 „Akademia pro-life"
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	23.50 S. „Glina"	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	18.15 Muzyczne chwile
13.00 Wiadomości		18.00 „Teleexpress"	18.00 S. „Chłopi"	18.30 „Odpowiedzialni za Kościół"
13.10 „Agrobiznes"	7.00, 23.05 „Polonia 24"	18.15 „Teleexpress Extra"	19.00 S. „Pogranicze w ogniu"	18.55 „Poczet Wielkich Polaków"
13.40 „Magazyn Rolniczy"	7.30 „Słownik polsko@polski"	18.30 „O co chodzi"	20.00 „Przypadek Polski. Polityka i idee"	19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.55 S. dok. „Najzdolniejsze zwierzęta świata"	8.00 „Prywatne życie zwierząt"	19.00 Panorama	20.25 „Archiwum zimnej wojny"	19.05 Informacje dnia
15.00 S. „Złoty chłopak"	8.30 „Pytanie na śniadanie" (11.35 „Panorama")	19.20 „Za czy przeciw"	20.50 „Wojna w eterze"	19.15 „Rozmowy niedokończone"
16.00 Wiadomości	12.10 „Nad Niemnem"	19.55 Serwis Info Wieczór	21.00 S. „Matki, żony i kochanki"	20.25 Święty na każdy dzień
16.20, 21.15 „ALARM!"	12.30, 17.30 S. „Barwy szczyścia"	20.20 „Jak oni kłamią"	22.05 „Radioaktywne miasto" film dok.	20.30 S. anim. „Przyjaciele i bohaterowie"
16.35 „Gra słów. Krzyżówka"	13.00 Wiadomości	20.30 Wiadomości	23.00 S. „Fatszerze. Powrót sfory"	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
17.05 S. „Dziedziectwo"	13.15 S. „Blondynka"	21.00 Gość Wiadomości	23.45 „Przypadek Polski. Polityka i idee"	21.20 Modlitwa różańcowa
18.00 „Teleexpress"	15.05 „Giganci historii"	21.15 „Minęła 20."		21.50 „Głos Polski"
18.20 „Jaka to melodia?"	16.00 Wiadomości	22.00 „W otwarte karty"	22.00 Apel Jasnogórski	22.20 Informacje dnia
18.55 S. „Klan"	16.20 S. anim. „Miś Uszatek"	22.40 Serwis Info Wieczór	22.20 Informacje dnia	22.40 „Polski punkt widzenia"
19.25 S. „Leśniczówka"	16.40 S. anim. „Dziwne przygody Koziołka Matołka"	22.50 „W tyle wizji"	23.00 S. „Przygody pana Michała"	23.30 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
20.00 „Jeden z dziesięciu"	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie"	23.30 „W tyle wizji Extra"	23.30 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny	00.30 „Cud prawdy" film dok.
20.30 Wiadomości	18.00 Teleexpress	23.50 „Jak oni kłamią"	6.00 „Pamięć Sybiru" film dok.	
21.25 S. „Ojciec Mateusz"	18.20 „Stacja Innowacja"	00.00 Info Wieczór	7.00 Audiencja Generalna papieża Franciszka w Watykanie (powt.)	7.00 Fani czterech kótek
22.30 „Sprawa dla reportera"	18.45 „Polacy świata"	00.35 „W akcji"	8.00 „Po stronie prawdy"	9.00 Jak to jest zrobione?
23.30 „Magazyn śledczy Anity Gargas"	18.55 „W obiektywie Polonii"		8.55 „Poczet Wielkich Polaków"	10.00 Skarby z szopy
00.10 „Ocaleni"	19.10 „Wilnoteka"	7.00 „Był taki dzień"	9.00 Informacje dnia	11.00 Łowcy staroci: renowacje
	19.30 „Informacje kulturalne"	7.05 „Informacje kulturalne"	9.15 „Polski punkt widzenia"	12.00 Łowcy staroci
8.00 „Muzyczne poranki"	19.45 „Czym żyje świat"	7.15 S. „Pogranicze w ogniu"	9.35 „Słowo życia"	14.00 Dom na piaskach
8.25 „Księga Przestrzemi"	20.05 „Gra słów. Krzyżówka"	8.10 „Był taki dzień"	9.40 „Prawda a historia"	17.00 Skarby z szopy
9.05 „Którędy po sztukę"	20.30 Wiadomości	8.15 „Okrasa łamie przepisy"	10.00 „Na zdrowie"	18.00 Łowcy staroci
9.20, 16.50, 23.20 „Informacje kulturalne"	21.20 S. „Krucjata. Prawo serii"	8.40 „Ukryte skarby"	10.20 S. anim.	19.00 Jak to jest zrobione?
9.50 „Złoto dezertów" komedia	22.10 S. „Komisja morderstw"	9.00 „Tu wszystko jest Polską"	10.45 Święty na każdy dzień	19.30 Jak to działa?
12.00 S. „Zakłety Dwór"	23.35 „Sądy, przesady"	9.30 „Spór o historię"	10.50 Muzyczne chwile	20.00 Łowcy staroci: renowacje
13.10 „Śniąc o Murakamim" film dok.		10.00 „Flesz historii extra"	11.00 Informacje dnia	21.00 Van Go
14.25 „Linia życia. Sztuka Clyfforda Stilla" film dok.	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.15 S. „Magiczne drzewo"	11.15 Muzyczne chwile	21.30 Dom na piaskach
15.55 „Scena muzyczna"	7.40 „Rodzina i praca"	10.45 „Fajna Polska"	11.30 Otwarcie Muzeum „Pamięć i Tożsamość" im św. Jana Pawła II w Toruniu	22.00 Łowcy staroci: renowacje
17.20 „Łucznicy z Kraju Smoka" dramat	7.50 „Jak oni kłamią"	11.35 S. dok. „Aerial profiles"	16.00 Muzyczne chwile	23.00 Dom na piaskach
19.05 „Wędrowiec Polski"	8.10 „Jedziemy"	12.30 „Informacje kulturalne"	16.20 „Duszpasterz" film dok.	00.00 Fani czterech kótek
19.40 „Kabaret Starszych	8.50 „Agrobiznes"	12.45 „Kuchnia Polskich Żydów"	16.50 „Ma się rozumieć"	
	9.00 „Jedziemy dalej"	13.10 „Był taki dzień"	17.00 Informacje dnia	
	9.20 „Minęła 8."	13.15 S. „Blondynka"	17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat"	
	10.10 „Minęła 9."	14.00 „Ja Cię uczyc każę"		
	10.40 Plan dnia	14.25 „Był taki dzień"		
	11.30 Serwis Info Dzień	14.30 „Było, nie minęło"		
	13.00 Info Raport	14.50 „Władysław hr. Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr" film dok.		
		15.55 S. dok. „Do przyjaciół		

7.00 S. anim. „Miś Uszatek”
7.05 Ugotuj nam bajkę
7.20, 17.30 S. anim. „Stacyjkowo”
7.35 Kuchenne recepty
7.55 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Polonia 24
9.00 Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
9.25 S. „Sześć sióstr”
10.35 Na tropie przypraw
10.55 Gra słów
11.20 Tygiel
11.40 Wędrowiec Polski
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 wojsko-polskie.pl
13.25 Weterynarze z sercem
13.50 Szansa na sukces
14.45 S. „Komisariat”
15.05 Słownik polsko@polski
15.35 Dobre historie
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Ugotuj nam bajkę
17.45 Egzamin z życia
18.30 Niezłomni polskich Kresów
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Wiadomości
23.30 Informacje kulturalne
23.45 S. „Komisja morderstw”
00.30 Info Wilno
00.45 Studio Wilno

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”

10.40 S. „Po słonecznej stronie życia”
11.30 S. „Diagnoza Betty”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Więc gdzie dalej?
14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
16.15 S. „Zaklinacze koni”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Bitwa na czerpaki
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Urodzeni tego samego dnia
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Zgubiony bagaż”
23.50 S. „Komisarz Rex”

6.00 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „MacGyver”
11.00 Szeszki 20
12.00 Wiadomości
13.20 Panna chłopka
14.30 S. „Płomień”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Ruta
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Ukryty wróg” thriller
00.20 S. „MacGyver”

LRT PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 1000 cudów świata
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Bracia i siostry
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Życie na wsi jest dobre.

12.30 „Dalej od miasta”
13.00 Zaczynj od siebie
13.30 Żyjmy jak można czyścić
14.00 Żyję w świecie iluzji
14.30 „Węgierski pod ręknic zabaw” film dok.
15.15 Widokówki z podróży
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Książkowe szczury
19.00 Więcej niż nauczyciel
19.30 „Iskra koszykówki” film dok.
20.30 S. dok. „Siła sportu”
21.00 Euroliga przez LRT
21.15 Koszykarska Euroliga. „Baskonia”- „Žalgiris”
23.30 Notatki przyrodnika
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Miłość za witrażem”
12.00 S. „Zranione serce”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Gliny”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „Najdroższy serial”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Brudna kasa” thriller

6.00 S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50 S. „Policja wodna”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Ślepa strefa”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Seal Team”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Protektor” film fab.
22.50 „Oszuści” thriller

rytas.tv

5.30, 13.00 Nowy dzień
6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Tajemnice”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25 S. „Cyganeiczka Lala. Powrót”
12.00 O przyjemnościach łąźni
12.30 Czyste miasta
14.00, 0.30 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Śladami mordercy”
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Anatomia mieszkania
20.00, 22.30 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Żywi”

5.35 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Zwiadowca

przeszłości”
9.30 S. „Współczesna rodzina”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Sługa narodu”
12.30 „Gwiadzy lombardu”
13.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Wierna” film fab.
23.20 S. „Elementary”
00.20 S. „London Kills”

6.00 S. „Kadin”
7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”
9.00 S. „Czerwony pokój”
10.00 S. „Cudowny Doktor”
11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Niezapomniany”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”
16.00 „Zamieśmy się żonami”
18.00 S. „Niezapomniany”
19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Rocco Schiavone”
23.15 S. „Alex Hugo”
01.10 S. „Komisarz Heldt”

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30 „Dobre historie”
9.00 Wiadomości
9.10 „Kwadrans polityczny”
9.25 „Informacje kulturalne”

9.40 S. „Ranczo”	19.40 „Kabaret Starszych Panów”	11.30 Serwis Info Dzień	Moskali”	świat”
10.40 S. „Komisarz Alex”	21.00 „Strach nad miastem” film fab.	13.00 Info Raport	16.45 „Giganci historii”	17.35 „Regał”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”	23.50 S. „Glina”	14.20 Info Kultura	17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.05 „Akademia pro-life”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”		14.30 Serwis Info Dzień	18.00 S. „Chłopi”	18.15 Muzyczne chwile
13.00 Wiadomości	7.00, 23.05 „Polonia 24”	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	19.00 S. „Pogranicze w ogniu”	18.30 „Odpowiedzialni za Kościół”
13.10 „Agrobiznes”	7.30 „Słownik polsko@polski”	18.00 „Teleexpress”	20.00 „Przypadek Polski. Polityka i idee”	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
13.40 „Magazyn Rolniczy”	8.00 „Prywatne życie zwierząt”	18.15 „Teleexpress Extra”	20.25 „Archiwum zimnej wojny”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.55 S. dok. „Najzdolniejsze zwierzęta świata”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	18.30 „O co chodzi”	20.50 „Wojna w eterze”	19.05 Informacje dnia
15.00 S. „Złoty chłopak”	12.10 „Nad Niemnem”	19.00 Panorama	21.00 S. „Matki, żony i kochanki”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
16.00 Wiadomości	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	19.20 „Za czy przeciw”	22.05 „Radioaktywne miasto” film dok.	20.25 Święty na każdy dzień
16.20, 21.15 „ALARM!”	13.00 Wiadomości	19.55, 22.40 Serwis Info Wieczór	23.00 S. „Fałszerze. Powrót sfory”	20.30 S. anim. „Przyjaciele i bohaterowie”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	13.15 S. „Blondynka”	20.20 „Jak oni kłamią”	23.45 „Przypadek Polski. Polityka i idee”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
17.05 S. „Dziedzictwo”	15.05 „Giganci historii”	20.30 Wiadomości		21.20 Modlitwa różańcowa
18.00 „Teleexpress”	16.00 Wiadomości	21.00 Gość Wiadomości	6.00 „Pamięć Sybiru” film dok.	21.50 „Głos Polski”
18.20 „Jaka to melodia?”	16.20 S. anim. „Miś Uszatek”	21.15 „Minęła 20.”	7.00 Audycja Generalna papieża Franciszka w Watykanie (powt.)	22.00 Apel Jasnogórski
18.55 S. „Klan”	16.40 S. anim. „Dziwne przygody Koziołka Matołka”	22.00 „W otwarte karty”	8.00 „Po stronie prawdy”	22.20 Informacje dnia
19.25 S. „Leśniczówka”	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	23.30 „W tyle wizji Extra”	8.55 „Poczet Wielkich Polaków”	22.40 „Polski punkt widzenia”
20.00 „Jeden z dziesięciu”	18.00 Teleexpress	23.50 „Jak oni kłamią”	9.00 Informacje dnia	23.00 S. „Przygody pana Michała”
20.30 Wiadomości	18.20 „Stacja Innowacja”	00.00 Info Wieczór	9.15 „Polski punkt widzenia”	23.30 Telewizyjny Uniwersytet Biblijny
21.25 S. „Ojciec Mateusz”	18.45 „Polacy świata”	00.35 „W akcji”	9.35 „Słowo życia”	00.30 „Cud prawdy” film dok.
22.30 „Sprawa dla reportera”	18.55 „W obiektywie Polonii”		9.40 „Prawda a historia”	
23.30 „Magazyn śledczy Anity Gargas”	19.10 „Wilnoteka”	7.00 „Był taki dzień”	10.00 „Na zdrowie”	7.00 Fani czterech kótek
00.10 „Ocaleni”	19.30 „Informacje kulturalne”	7.05 „Informacje kulturalne”	10.20 S. anim. „Opowieści z Księgi Cnót”	9.00 Jak to jest zrobione?
	19.45 „Czym żyje świat”	7.15 S. „Pogranicze w ogniu”	10.45 Święty na każdy dzień	10.00 Skarby z szopy
8.00 „Muzyczne poranki”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	8.10 „Był taki dzień”	10.50 Muzyczne chwile	11.00 Łowcy staroci: renowacje
8.25 „Księża Przestrzeni”	20.30 Wiadomości	8.15 „Okrasa łamie przepisy”	11.00 Informacje dnia	12.00 Łowcy staroci
9.05 „Którędy po sztukę”	21.20 S. „Krucjata. Prawo serii”	8.40 „Ukryte skarby”	11.15 Muzyczne chwile	14.00 Dom na piaskach
9.20, 16.50, 23.20 „Informacje kulturalne”	22.10 S. „Komisja morderstw”	9.00 „Tu wszystko jest Polską”	11.30 Otwarcie Muzeum „Pamięć i Tożsamość” im św. Jana Pawła II w Toruniu	17.00 Skarby z szopy
9.50 „Złoto dezterterów” komedia	23.35 „Sądy, przesady”	9.30 „Spór o historię”	16.00 Muzyczne chwile	18.00 Łowcy staroci
12.00 S. „Zakłęty Dwór”		10.00 „Flesz historii extra”	16.20 „Duszpasterz” film dok.	19.00 Jak to jest zrobione?
13.10 „Śniąc o Murakamim” film dok.	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.15 S. „Magiczne drzewo”	16.50 „Ma się rozumieć”	19.30 Jak to działa?
14.25 „Linia życia. Sztuka Clyfforda Stilla” film dok.	7.40 „Rodzina i praca”	10.45 „Fajna Polska”	17.00 Informacje dnia	20.00 Łowcy staroci: renowacje
15.55 „Scena muzyczna”	7.50 „Jak oni kłamią”	11.35 S. dok. „Aerial profiles”	17.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i	21.00 Van Go
17.20 „Łucznicy z Kraju Smoka” dramat	8.10 „Jedziemy”	12.30 „Informacje kulturalne”		21.30 Dom na piaskach
19.05 „Wędrowiec Polski”	8.50 „Agrobiznes”	12.45 „Kuchnia Polskich Żydów”		22.00 Łowcy staroci: renowacje
	9.00 „Jedziemy dalej”	13.10 „Był taki dzień”		23.00 Dom na piaskach
	9.20 „Minęła 8.”	13.15 S. „Blondynka”		00.00 Fani czterech kótek
	10.10 „Minęła 9.”	14.00 „Ja Cię uczę każę”		
	10.40 Plan dnia	14.25 „Był taki dzień”		
		14.30 „Było, nie minęło”		
		14.50 „Władysław hr. Zamoyski. Pan z Wielkopolski. Władca Tatr” film dok.		
		15.55 S. dok. „Do przyjaciół		

	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.35	Polonia 24
8.00	Rok w ogrodzie
8.30	S. „Dom”
10.10	Zagadki zwierzogromadki
10.30	S. „Magiczne drzewo”
10.55	S. „Samochodzik i templariusze”
11.35	Imbir i Cytryna
11.55	S. „Plebania”
12.40	Piękno, zgłoś się!
13.10	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
13.30	Giganci historii
14.15	Fajna Polska
15.05	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.05	Niezłomni polskich kresów
17.40	Nowe spojrzenie
18.00	S. „Defekt”
19.00	Info Wilno
19.15	Ewangeliarz Litewski
19.25	Tygiel
19.50	Całkiem niezła historia
20.00	Polacy to wiedzą!
20.30	Wiadomości
21.00	The Voice of Poland
23.15	Informacje kulturalne
23.30	S. „Ranczo”
00.15	Polskie Biesiady – Na ryby, na grzyby
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Pole bitwy”
6.30	Weranda
7.00	Ciepłe spotkania
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Żyjmy jak można czyściej
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Białoruska Pogoń
11.00	Jesteśmy z Ukrainy
11.30	Nasza rosyjska

plk. J. Vitkusa-Kazimieraitisa	
14.00	Pochówek plk. J. Vitkusa-Kazimieraitisa na Cmentarzu Antokolskim
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	Kuchnia Beaty
18.30	Wiadomości
19.00	Zwariowani na punkcie kół
19.30	Styl
20.30	Panorama
21.00	Kocham Litwę
22.15	„Mój kawałek tortu” dramat
00.05	„Obcy 3” film fantasy
	
6.00	Filmy anim.
9.25	„Alvin i wiewiórki 3” film fab.
11.10	„Mój przyjaciel delfin 2” film fab.
13.20	„Shazam!” komedia
16.05	„Mów mi Dave” komedia
17.55	W świecie zwierząt
18.30	Wiadomości
19.30	„Hotel Transylwania 2” film anim.
21.15	„Rodzinne rewolucje” komedia
23.40	„Niewiarygodny Burt Wonderstone” komedia
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Pole bitwy”
6.30	Weranda
7.00	Ciepłe spotkania
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Żyjmy jak można czyściej
10.00	Co dobrego, sąsiedzie?
10.30	Białoruska Pogoń
11.00	Jesteśmy z Ukrainy
11.30	Nasza rosyjska

ulica	
12.00	Śniadanie u sąsiada
12.30	W sercu Litwin
13.30	Zupa naukowa
14.00	Euromaxx
14.30	Odblaski
15.00	„Uwaga! Szukamy sztuki”
15.30	Prspektywa
16.00	Książkowe szczury
16.30	Żyję w świecie iluzji
17.00	S. dok. „Ikony architektury”
18.00	„Skirmantas Valiulis. W labiryntach czasu” film dok.
18.50	Wspomnijmy
19.00	Legendy. Dziś i na zawsze
19.55	Wizjonerzy
20.00	To jest kino
20.30	„Golden Tracks” - nagrody najlepszym lekkoatletom Europy
21.40	„Dobrzy ludzie” komedia
23.25	„Biały, biały dzień” dramat
	
6.00	Seriele anim.
8.30	S. anim.
9.00	„Na zdrowie”
9.30	„Historie sukcesów”
10.00	„Droga żywności”
10.30	„Smacznie aż strach”
11.00	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.30	„Wezwijmy lekarza!”
12.00	„Wróżby Kotryny”
12.30	S. dok. „Schronisko dla małych szympansov”
13.40	„Poly” film fab.
15.45	„Kochany urwis” komedia
17.15	„W 80 dni dookoła świata” komedia
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„galvOK”
22.00	„ReEmigranci” komedia
00.10	„Poza prawem” film fab.

	
6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
7.00	„Ekspedycje Steve’a Backshalla”
8.00	„Ale numer!”
9.30, 12.55	„Mania chomikowania”
10.30	„Ekspedycje Steve’a Backshalla”
11.40	„Poza kontrolą”
13.30	„Osobowości narodowe pracy”
14.50	„Bitwa ekstraszansów”
17.00	Mistrzostwa LKL. „CBet”-„Wolves”
19.30	„Głos Litwy”
22.00	„Pasażerowie” dramat
00.15	Wrestling
	
6.00	S. „Tajemnice”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	Po litewsku
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	O przyjemnościach łaźni
10.30	Czyste miasta
11.00	Moje miejsce
11.30	Anatomia mieszkania
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	Litewskie szkoły
17.00	Pierwszy raz. 60+
17.30	Życie w biznesie
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. „Żywi”
21.30	S. „Śladami mordercy”
22.30	Wiadomości
	
6.05	„Gwiazdy lombardu”
6.30	„Nagi instynkt

przetrwania”	
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Autopilot”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	„Kultura odpadów”
11.30	S. dok. „Dzika Nowa Zelandia”
12.30	Start regaty „Rolex Middle Sea Race 2023”
13.30	„Walka o bagaż”
14.00	„Przetwianie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Wojny przewoźników”
20.00	„Jeden”
21.00	„Red Bull BC One World Final”
22.45	„Death Race: Wyścig śmierci” thriller
01.05	„X Faktor”
	
6.15	„Program XXI w.”
6.55	„Świat ogrodników”
8.15	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
9.30	S. „Heldt”
10.30	S. „Śledztwa siostry Bonifacji”
11.30	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.30	S. dok. „Świat ogrodników”
14.45	„Zamieńmy się żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Moje życie to morderstwo”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Dobry Pasterz,” dramat
01.45	S. „Zanim umrzemy” Człowiek jutra
	

	
7.00	Info Wilno
7.15	Wilnoteka
7.30	Piękno, zgłoś się!
7.55	S. „Na dobre i na złe”
8.50	Całkiem niezła historia
9.00	Imbir i Cytryna
9.25	Weterynarze z sercem
10.00	Detektyw Literka
10.15	S. anim. „Pamiętnik Florki”
10.15	Ewangeliarz Litewski
10.30	Studia Raban
10.50	Moda na rodzinę
11.20	Ziarno
11.45	S. „Plebania”
12.30	Piosenka u Ciebie
12.55	Z miłości do zwierząt
13.15	Wojciech Cejrowski - boso przez świat
12.45	Ewangeliarz Litewski
13.55	Transmisja Mszy Świętej
15.15	Trzeci punkt widzenia
15.35	Wilnoteka
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Biała wizytówka”
17.15	Było, nie minęło
17.40	Imbir i Cytryna
18.00	S. „O mnie się nie martw”
19.05	Wielki test o Ekologii
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dom”
22.35	Nowe spojrzenie
23.00	Informacje kulturalne
23.20	The Voice of Poland
	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Litwin w sercu
7.00	Dzień Kultury
7.30	Świąteczne myśli
8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre

9.00	Dalej od miasta
9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	Zaklinaczka zwierząt
12.00	Tu i teraz?
12.30	S. dok. „Wielkie rzeki Ziemi”
13.30	S. „Poirot”
15.15	Euromaxx
15.30	Wiadomości
15.45	„Detektywi historii”
16.45	„Dajmy czadu!”
18.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi
18.30	Wiadomości
19.00	„Okno na władzę”
19.30	Tydzień.
20.30	Panorama
21.00	S. „Restauracja”
22.00	„To znowu ty” komedia
23.45	„Dobrzy ludzie” komedia
	
6.05	Filmy anim. „Z zaskoczenia” komedia
11.20	„Thunderbirds” komedia
13.15	„Wszystko się wali” komedia
15.25	„Wszystko się wali” komedia
17.20	Teleloto TV gra
18.30	Wiadomości
19.30	„Maska”
22.10	„Venom” film fab.
00.20	„Azył” thriller

	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Filmy anim.
9.00	Nie ma tylu lat.
9.30	Drogi
10.00	7 dni Kowna
10.30	S. „Wiara i życie”
11.00	Wyznania
11.30	Menora
12.00	Niedzielne przemyslenia
12.30	Msza Święta z wileńskiej archikatedry
13.45	S. „Ania nie Anna”
14.30	„Odrażające rymy” film anim.

15.00	„Klub brzydkich dzieci” film akcji
16.30	Liga Talentów Muzycznych 2023
17.30	Euromaxx
18.00	Uwaga! Szukamy sztuki
18.30	Dzień Kultury
19.00	Wileński Jazz
20.30	Panorama
21.00	„Życie” spektakl taneczny, chor. Pontus Lidberg
22.00	„Wilno 700. Muzyczna podróż w czasie”
23.00	Kocham Litwę

6.00	Seriale anim.
8.30	„Zagroda marzeń”
9.00	„La Maistas”
10.00	„Świat według kobiet”
11.00	„Sady marzeń”
12.00	S. dok. „Patagonia. Życie na końcu świata”
13.05	„Tupiąc i wrzeszcząc” komedia
15.00	„Mój chłopak się żeni” komedia
17.20	„Farma Vytarasa”
18.30	Wiadomości TV 3
19.30	„Litewskie talenty”
22.10	„W obronie własnej” dramat
00.15	„Szybcy i wściekli” film fab.

6.00	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
7.00, 10.05	„Ekspedycje Steve’a Backshalla”
8.00	„Kolory lasu”
8.30	„Róg tura”
9.00	Strongmani
11.15	„Poza kontrolą”
12.35	„Gordon Ramsay. Nieznane terytoria”
13.40	„Osobowości narodowe pracy”
14.45	„Bitwa ekstrasensów”

17.00	Mistrzostwa LKL. „Rytas”- „7bet-Lietkabelis”
19.30	„Šiauliai” - „Gargždai”
21.45	S. „L. A. 's Finest”
22.45	„Lwie serce” film fab.
00.55	„Pasażerowie” dramat

6.00	S. „Tajemnice”
8.00	Rolnik Jurgis
8.30	Akademia wsi
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	W świecie koszykówki
10.30	Wilno nowoczesne
11.00	Kod zdrowia
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30, 21.30	24/7
17.30	Pół godziny z Valatką
18.00	Wiadomości
18.30	W świecie koszykówki
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
22.30	Wiadomości

6.05	„Gwiazdy lombardu”
6.30	„Nagi instyngt przetrvania”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.30	„Piekielna droga”
9.30	„Na jednym końcu haczyk”
10.00	„Zwiadowca przeszłości”
10.30	„E-gazas dugnas”
11.00	„Magazynowe wojny”
11.30	S. dok. „Dzika Nowa Zelandia”
12.45	S. dok. „Dzika Tajlandia”
13.55	„Przetrvanie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej

16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
17.00	S. dok. „Oddałem serce litewskiej piłce nożnej”
17.30	Piłkarska Opibeta A Liga. „Žalgiris”- „Šiauliai”
20.00	„Jeden”
21.00	Wiadomości”
22.00	„Martwy punkt” thriller
23.55	„Go-Big Show”

6.10	„Program XXI w.”
6.50	„Świat ogrodników”
8.30	S. „Heldt”
10.30	S. „Śledztwa siostry Bonifacji”
11.30	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.30	Pozdrowienia
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Moje życie to morderstwo”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Francuskie morderstwa”
22.55	„Strach przed deszczem” thriller
01.05	„Dobry Pasterz,” dramat

6.05	„Sprawa dla reportera”
7.00	„Słownik polsko@polski”
7.25	„wojsko-polskie.pl”
7.50	„Słowo na niedzielę”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze
9.00	„Tydzień”
9.30	„Zakochaj się w Polsce”
10.00	„Okrasa łamie przepisy”
10.40	„Chłopiec z burzy” film obycz.
12.30	„Welon, fura i

12.55 „Między ziemią a niebem” (13.00 Anioł Pański)	20.15 „Standardy jazzowe” Marianna Wróblewska i Włodzimierz Nahorny	13.30 „Caput Mundi czyli Pepek Świata”	z sąsiedztwa - Wojtyłowie - w drodze na ołtarze” film dok.	15.40 „Drzwi do lasu”
13.50 „Kaźde życie jest cudem - Ola - antidotum na egoizm świata”	21.00 „Indochiny” dramat	13.40 Serwis Info Dzień weekend	19.00 „Giganci historii”	16.00 „Wieś - to też Polska”
14.15 „Zaloty wśród zwierząt”	23.45 „Informacje kulturalne”	17.00 „Okiem wiary”	19.45 „Droga dźwięku radiowego” film dok.	17.00 Informacje dnia
15.15 „Z pamięci”		17.30 Serwis Info Dzień weekend	20.00 S. „Stawka większa niż życie”	17.10 Koncert życzeń
15.25 S. „Komisarz Alex”	7.00 „Zrujnowani odbudowani”	18.00 „Teleexpress”	21.00 S. „Dom pod Dwoma Orłami”	17.45 „Św. Józef - patron na trzecie tysiąclecie” reportaż
16.15 „Jak rozpętałem II wojnę światową” (2) komedia	7.25 S. „Alternatywy 4”	18.15 „Teleexpress Extra”	21.45 „Ex Libris”	18.00 „Zostań żołnierzem RP”
18.00 Teleexpress	8.30 „Pytanie na śniadanie”	18.30 Teleexpress na deser	21.50 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	18.15 Muzyczne chwile
18.35 „Wiesz czy nie wiesz?”	12.25 „Ziarno”	19.00 Panorama	22.10 „Historia w postaciach zapisana”	18.30 „Sól Ziemi”
19.40 „Jaka to melodia?”	12.55 „Między ziemią a niebem” (13.00 „Anioł Pański”)	19.25 „Studio Zachód”	00.00 „Jadzia” komedia	18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
20.30 „Wiadomości”	13.50 „Słowo na niedzielę”	20.05 „Głębia ostrości”		19.00 Modlitwa Anioł Pański
21.20 S. „Dewajtis”	14.00 „Transmisja Mszy Świętej”	20.30 Wiadomości	6.05 „Santkwarium Maryi Matki Słowa w Kibeho w Rwandzie” film dok.	19.05 Informacje dnia
22.20 „Rolnik szuka żony”	15.15 S. „Alternatywy 4”	21.00 Gość	7.00 „Jestem mamą”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
23.20 „Strefa starcia”	16.20 „Okrasa łamie przepisy”	21.15 „Minęła 20.”	7.15 „Mocni w wierze”	20.25 S. dok.
	16.55 „Wojciech Cejrowski - boso przez świat”	22.00 „Gdzie jest Pan Cogito?”	7.45 „Regał”	20.30 S. anim.
8.00 „Informacje kulturalne”	17.30 „Polacy to wiedzą!”	22.50 „Strefa starcia”	8.15 „Lubieszów” reportaż	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
8.25 „Urodzeni artyści”	18.00 Teleexpress	00.00 Info Wieczór	8.45 „Ocalić od zapomnienia”	21.20 Modlitwa różańcowa
9.00 Nabożeństwo ewangelickie w Tychach	18.20 S. „M jak miłość”		8.55 „Poczet Wielkich Polaków”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
10.05 „Dokument tygodnia”	19.10 „Polonia 24”	7.15 „Był taki dzień”	9.00 „Słowo życia”	22.00 Apel Jasnogórski
11.20 S. anim. „Baśnie z piasku”	19.35 „Informacje kulturalne”	7.20 „Informacje kulturalne”	9.05 „Polski punkt widzenia”	22.20 Informacje dnia
11.55 S. „Rawhide”	20.00 „Dookoła świata”	7.35 „Ex Libris”	9.25 Święty na każdy dzień	22.40 „Santkwarium Sulistawice - Cudowna historia” film dok.
13.00 „Ze wsi Grunwald” film dok.	20.30 Wiadomości	7.40 „Tajemnica Jana Pawła II” film dok.	9.30 „Z Parlamentu Europejskiego”	23.45 „Jak wygrać małżeństwo”
13.35 „Trzeci punkt widzenia”	21.20 S. „Ojciec Mateusz”	8.05 „Święci z sąsiedztwa - Wojtyłowie - w drodze na ołtarze” film dok.	10.00 „Spotkania z lasem”	00.00 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
14.15 „Weekend z królem” film fab.	22.15 „Dziady”	9.00 Msza grekokatolicka	10.10 Spotkanie z Magdą Buczek	00.25 „Regał”
15.55 „Wędrowiec Polski”	23.50 Koncert	10.00 S. „Magiczne drzewo”	10.15 „Manna z nieba”	00.50 Muzyczne chwile
16.35 S. „Niewiarygodne przygody Marka Piegusa”		11.30 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	10.30 Msza święta z Jasnej Góry	
17.55 „Zaginione - odnalezione”	7.00 Serwis Info Poranek	11.50 „Kurierka” film dok.	11.35 „Niedziela”	7.00 Fani czterech kótek
18.15 „Niedziela z...”	7.45 „Za kulisami”	12.45 S. „Stawka większa niż życie”	11.40 „Góra św. Michała” film dok.	13.00 Dom na piaskach
19.10 39. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jazzowej Jazz Jamboree '97. Włodzimierz Nahorny w hołdzie Karolowi	8.00 Serwis Info Poranek	13.45 „Lena na Kaukazie”	12.30 „Wędrowiec Polski”	15.00 Walka o bagaż
	8.45 „Demaskatorzy”	14.10 „Nie taka prosta historia”	13.00 Uroczystości odpustowe ku czci św. Jana Pawła II w Toruniu	16.00 Obrońcy zabytków
	9.30 „W Kontrze”	14.35 „Kuchnia dwudziestolecia”	15.15 „Zanim stąd odejdę” film dok.	19.00 Łowcy staroci: renowacje
	10.10 „Magazyn śledczy Anity Gargas”	15.00 „Historia w postaciach zapisana”		20.00 Wiejski dom w wielkim stylu
	10.50 „Woronicza 17”	17.00 „Cichociemni” film dok.		21.00 Antarktyda: rejs życia
	12.00 Serwis Info Dzień weekend	18.10 „Święci		22.00 Na tratwie w oceanie
	13.00 „Czym żyje świat Extra”			23.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP WILNO	
7.00	Zagadki zwierzogromadki
7.15	Jak to działa
7.40	Imbir i Cytryna
8.00	Nieźłomni polskich kresów
8.30	Tygiel
8.50	Nowe spojrzenie
9.15	Kamperem po południu
9.30	S. „Sześć siostr”
10.30	Kuchnia dwudziestolecia
10.55	Gra słów
11.20	Piosenka u Ciebie
11.45	Taja jak Ty
12.10	S. „Ranczo”
13.00	Info Wilno
13.05	Nowe spojrzenie
13.30	Imbir i Cytryna
13.50	Hity wszech czasów
14.45	Piękno, zgłoś się!
15.10	Polacy to wiedzą!
15.35	Moda na język polski
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	S. „Barwy szczęścia”
17.10	Zagadki zwierzogromadki
17.25	Jak to działa
17.50	S. „Czas honoru”
18.35	wojsko-polskie.pl
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	S. dok. „Reset”
23.00	Informacje kulturalne
23.15	S. „Wojenne dziewczyny”
00.00	Info Wilno
00.15	Studio Wilno
00.35	Sport
00.45	S. „Czas honoru”
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości

9.00	S. „Soko Leipzig”
9.50	S. „Komisarz Rex”
10.40	S. „Słoneczna strona”
11.30	S. „Diagnoza Betty”
12.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
13.00	Więc gdzie dalej?
14.00, 15.00, 16.00,	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo
16.15	S. „Zaklinacze koni”
17.00	S. „Obietnica”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Historie rzeczy
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Forum LRT
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Zgubiony bagaż”
23.55	S. „Komisarz Rex”

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „MacGyver”
11.00	KK2
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„Ostatnia szansa” thriller
00.45	S. „MacGyver”

LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Kuchnia Beaty
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Bitwa na czerpaki
8.30	Drogi
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Co lepszego, sąsiedzie?

12.00	Liga Talentów Muzycznych 2023
13.00	Encyklopedia Gustawa
13.30	Zaklinaczka zwierząt
14.00	„Notatki przyrodnika”
14.30	„Skirmantas Valiulis. W labiryntach czasu” film dok.
15.20	Wspomnijmy
15.30	S. „Służyć i bronić”
16.30	Dzień dobry Litwo
18.30	„Zupa naukowa”
19.00	Weranda
19.30	„W świecie cieni i kształtów - Maija Isola” film dok.
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Zabójstwo dziennikarza” film dok
23.00	„Skirmantas Valiulis. W labiryntach czasu” film dok.
23.50	Niezapomniane Wilno
00.05	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Lekarz Wiera”
12.00	S. „Zranione serce”
14.00	S. „Dziedzictwo ojca”
15.00	S. anim.
16.00	TV 3 wiadomości
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„W centrum uwagi z E. Jakilaitisem”
20.30	S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00	S. „Najdroższy serial”
21.30	Wieczorne

wiadomości TV3	
22.30	„Traffik” thriller
00.35	S. „Bosch”
	
6.00	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	Osobowości narodowe pracy
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	Mistrzostwa LKL. „Neptunas” - „M Basket-Delamode”
21.00	„Ocean’s Eleven: Ryzykowna gra” thriller
23.20	S. „L.A.’s Finest”

	
6.00	Bushido ring
6.30	S. „Jasnowidz”
10.00	24/7
11.00, 21.25	S. „Cyganeczka Lala. Powrót”
12.00	Rolnik Jurgis
12.30	Akademia wsi
13.00	Nowy dzień
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	Godzina TV Wolność
18.20	Sport. Pogoda
18.30	„Pierwszy raz. 60+”
19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
20.00, 22.30	Reporter
20.20	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Rozmowy nad morzem
	
6.30	S. „Cobra 11”

8.30	„Autopilot”
9.00	„Gazas dno”
9.30	S. „Kultura odpadów”
10.00	„Magazynowe wojny”
11.00	S. „Rezydenci”
12.00	S. „Sługa narodu”
12.30	„Gwiazdy lombardu”
13.00	„Totalna rozgrywka”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „S.W.A.T”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Rezydenci”
20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00	„Atak na posterunek 13” dramat
23.15	„Brahms: The Boy II” thriller

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Czerwona komnata”
10.00	S. „Cudowny Doktor”
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Niezapomniany”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Niezapomniany”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Zabójcze tropiki”
23.20	S. „Francuskie morderstwa”
01.15	S. „Heldt”

TVP 1	
5.45	S. „Klan”
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Złoty chłopak”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Welon, fura i brawura”
9.00	Wiadomości

Pies Joe Bidena usunięty z Białego Domu

Pies prezydenta USA Joe Bidena Commander został usunięty z Białego Domu w związku z serią incydentów, kiedy to pogryzł zatrudniony tam personel, w tym funkcjonariuszy Secret Service. Rzeczniczka pierwszej damy Jill Biden Elizabeth Alexander poinformowała, że Joe Biden i jego żona bardzo troszczą się o bezpieczeństwo personelu Białego Domu i tych, którzy ich na co dzień chronią. „Są wdzięczni za cierpliwość i wsparcie ze strony tajnych służb USA i wszystkich zaangażowanych osób. (...) Biały Dom może być stresującym środowiskiem dla zwierząt domowych” — wyjaśniła. Fot. Pixabay.com

Influencerka zmieni kolor oczu laserem

Laluna nie zatrzymuje się i po raz kolejny planuje operacje plastyczne. Tym razem celebrytka ogłosiła, że ma zamiar poddać się dość nietypowej formie zabiegu. Influencerka wkrótce poleci do Paryża, aby skonsultować szczegóły zmiany koloru oczu.

Zmiana koloru oczu kojarzy nam się przede wszystkim z różnokolorowymi soczewkami kontaktowymi. Jest na to jednak inna, bardziej skomplikowana metoda. Polega na użyciu lasera! Operacja, której chce się poddać Laluna, została opracowana przez amerykańskiego lekarza. Zabieg polega na tym, aby najpierw stworzyć dokładny obraz tęczówki oka za pomocą skanera. Następnie wyznaczane są obszary, które będą operowane. Później przy użyciu specjalistycznego lasera naświetla się przez 20 sekund wcześniej uzgodnione obszary, aby wyeliminować melaninę. W taki sposób możliwa jest zmiana barwy tęczówki.

Ratować psa przeszkadzał śpiący niedźwiedź

Amerykańscy funkcjonariusze otrzymali informację o psie, który został uwięziony w jaskini. Specjaliści zeszli do jaskini, ale nie udało im się dotrzeć do psa — jak się okazało, drogę w dół blokował... śpiący niedźwiedź. Zespół skontaktował się z Agencją Zarządzania Zasobami Przyrodniczymi Tennessee, która poradziła, żeby zostawić groźnego ssaka w spokoju i poczekać, aż sam opuści jaskinię. Następnego dnia niedźwiedź wyszedł z jaskini i nie wrócił. Strażacy zeszli w jej głąb za pomocą lin i zlokalizowali uwięzionego psa. Zwierzak został wyciągnięty w specjalnej uprzęży. Jak się okazało, czworonóg był odwodniony i głodny, ale poza tym w dobrej formie. Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Budowanie zaufania między kawalerzystą a koniem, to proces wymagający czasu i cierpliwości Fot. Marian Paluszkiewicz